

Tämä asiakirja on ainoastaan dokumentoinnin apuväline eikä sillä ole oikeudellista vaikutusta. Unionin toimielimet eivät vastaa sen sisällöstä. Säädösten todistusvoimaiset versiot on johdanto-osineen julkaistu Euroopan unionin virallisessa lehdessä ja ne ovat saatavana EUR-Lexissä. Näihin virallisiin teksteihin pääsee suoraan tästä asiakirjasta siihen upotettujen linkkien kautta.

► **B** EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON DIREKTIIVI (EU) 2024/1760,
annettu 13 päivänä kesäkuuta 2024,
yritysten kestävästä toimintaa koskevasta huolellisuusvelvoitteesta ja direktiivin (EU) 2019/1937 ja
asetuksen (EU) 2023/2859 muuttamisesta
(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)
(EUVL L 1760, 5.7.2024, s. 1)

sellaisena kuin se on muutettuna seuraavilla:

		virallinen lehti		
		N:o	sivu	päivämäärä
► <u>M1</u>	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2025/794, annettu 14 päivänä huhtikuuta 2025	L 794	1	16.4.2025

Oikaistu:

► **C1** Oikaisu, EUVL L 90894, 10.11.2025, s. 1 (2024/1760)

**EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON DIREKTIIVI (EU)
2024/1760,**

annettu 13 päivänä kesäkuuta 2024,

**yritysten kestävästä toimintaa koskevasta huolellisuusvelvoitteesta ja
direktiivin (EU) 2019/1937 ja asetuksen (EU) 2023/2859 muuttamisesta**

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

1 artikla

Kohde

1. Tässä direktiivissä vahvistetaan säännöt, jotka koskevat
 - a) yritysten tosiasiallisiin ja mahdollisiin haitallisiin ihmisoikeus- ja ympäristövaikutuksiin liittyviä yritysten velvoitteita niiden omassa toiminnassa, niiden tytäryritysten toiminnassa ja niiden liikekumppaneiden kyseisten yritysten toimintaketjuissa toteuttamassa toiminnassa;
 - b) korvausvastuuta a alakohdassa tarkoitettujen velvoitteiden rikkomisesta; ja
 - c) yritysten velvoitetta hyväksyä ja toteuttaa ilmastonmuutoksen hillintää koskeva siirtymäsuunnitelma, jolla pyritään varmistamaan parhaaksi katsotulla tavalla, että yrityksen liiketoimintamalli ja -strategia ovat yhdenmukaisia kestävässä talouteen siirtymisen ja ilmaston lämpenemisen rajoittamista 1,5 celsiusasteeseen koskevan tavoitteen kanssa Pariisin sopimuksen mukaisesti.
2. Tämä direktiivi ei anna perustetta heikentää jäsenvaltioiden kansallisessa lainsäädännössä tai työehtosopimuksissa, joita sovelletaan tämän direktiivin antamishetkellä, säädettyä ihmisoikeuksien, työhön liittyvien ja sosiaalisten oikeuksien taikka ympäristön tai ilmaston suojelun tasoa.
3. Tämä direktiivi ei vaikuta unionin muiden säädösten mukaisiin ihmisoikeuksiin, työhön liittyviin ja sosiaalisia oikeuksiin, ympäristönsuojelua ja ilmastonmuutosta koskeviin velvoitteisiin. Jos tämän direktiivin säännös on ristiriidassa sellaisen toisen unionin säädöksen säännöksen kanssa, jolla on samat tavoitteet ja jossa säädetään laajemmista tai yksityiskohtaisemmista velvoitteista, tämän toisen unionin säädöksen säännöksellä on ristiriitatilanteessa etusija ja kyseisiin velvoitteisiin sovelletaan sitä.

2 artikla

Soveltamisala

1. Tätä direktiiviä sovelletaan yrityksiin, jotka on perustettu jonkin jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti ja jotka täyttävät jonkin seuraavista edellytyksistä:

▼B

- a) yrityksellä oli keskimäärin yli 1 000 työntekijää ja sen maailmanlaajuinen nettoliikevaihto oli yli 450 000 000 euroa viimeisimpänä tilivuonna, jonka osalta on hyväksytty vuositilinpäätös tai jonka osalta se olisi pitänyt hyväksyä;
- b) yritys ei saavuttanut a alakohdassa tarkoitettuja raja-arvoja, mutta se on sellaisen ryhmän perimmäinen emoyhtiö, joka saavutti kyseiset raja-arvot viimeisimpänä tilivuotena, jonka osalta on hyväksytty konsernitilinpäätös tai jonka osalta se olisi pitänyt hyväksyä;
- c) yritys on tehnyt tai on sellaisen ryhmän perimmäinen emoyhtiö, joka on tehnyt unionissa franchising-sopimuksen tai lisenssisopimuksen riippumattomien kolmansien yritysten kanssa rojalteja vastaan, jos kyseisillä sopimuksilla varmistetaan yhteinen identiteetti ja liiketoimintamalli ja yhtenäisten liiketoimintamenetelmien soveltaminen ja jos kyseiset rojalit olivat yli 22 500 000 euroa viimeisimpänä tilivuotena, jolta on hyväksytty tai olisi pitänyt hyväksyä vuositilinpäätös, edellyttäen, että yrityksen maailmanlaajuinen nettoliikevaihto oli tai yritys on sellaisen ryhmän perimmäinen emoyhtiö, jonka maailmanlaajuinen nettoliikevaihto oli yli 80 000 000 euroa viimeisimpänä tilivuotena, jonka osalta on hyväksytty vuositilinpäätös tai jonka osalta se olisi pitänyt hyväksyä.

2. Tätä direktiiviä sovelletaan myös yrityksiin, jotka on perustettu jonkin kolmannen maan lainsäädännön mukaisesti ja jotka täyttävät jonkin seuraavista edellytyksistä:

- a) yrityksen nettoliikevaihto unionissa oli yli 450 000 000 euroa viimeistä tilivuotta edeltävänä tilivuotena;
- b) yritys ei saavuttanut a alakohdassa tarkoitettua raja-arvoa, mutta se on sellaisen ryhmän perimmäinen emoyhtiö, joka konsolidoinnin perusteella saavutti kyseisen raja-arvon viimeistä tilivuotta edeltävänä tilivuotena;
- c) yritys liittyi sellaiseen ryhmään tai on sellaisen ryhmän perimmäinen emoyhtiö, joka on tehnyt unionissa franchising-sopimuksen tai lisenssisopimuksen riippumattomien kolmansien yritysten kanssa rojalteja vastaan, jos kyseisillä sopimuksilla varmistetaan yhteinen identiteetti ja liiketoimintamalli ja yhtenäisten liiketoimintamenetelmien soveltaminen ja jos kyseiset rojalit olivat unionissa yli 22 500 000 euroa viimeistä tilivuotta edeltävänä tilivuotena; ja edellyttäen, että yrityksen nettoliikevaihto unionissa oli, tai yritys on sellaisen ryhmän perimmäinen emoyhtiö, jonka nettoliikevaihto unionissa oli yli 80 000 000 euron viimeistä tilivuotta edeltävänä tilivuotena.

▼ B

3. Jos perimmäisen emoyhtiön pääasiallisena toimintana on osakkeiden omistaminen operatiivisissa tytäryrityksissä eikä se osallistu yritysyhtymään tai yhteen tai useampaan sen tytäryritykseen vaikuttaviin johtamista, toimintaa tai rahoitusta koskeviin päätöksiin, se voidaan vapauttaa tämän direktiivin mukaisten velvoitteiden täyttämistä. Kyseisen vapautuksen edellytyksenä on, että yksi perimmäisen emoyhtiön unioniin sijoittautuneista tytäryrityksistä on nimetty täyttämään 6–16 ja 22 artiklassa säädetty velvoitteet perimmäisen emoyhtiön puolesta, mukaan lukien perimmäisen emoyhtiön velvoitteet tytäryritystensä toiminnan osalta. Tällaisessa tapauksessa nimetylle tytäryrityksille annetaan kaikki tarpeelliseksi arvioitujen keinojen ja oikeudellinen toimivalta täyttää nämä velvoitteet tehokkaasti, erityisesti sen varmistamiseksi, että nimetty tytäryritys saa yritysyhtymän yrityksiltä asiaankuuluvat tiedot ja asiakirjat perimmäisen emoyhtiön tämän direktiivin mukaisten velvoitteiden täyttämiseksi.

Perimmäisen emoyhtiön on haettava tämän kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettua vapautusta toimivaltaiselta valvontaviranomaiselta 24 artiklan mukaisesti sen arvioimiseksi, täyttyvätkö tämän kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitetut edellytykset. Jos edellytykset täyttyvät, toimivaltaisen valvontaviranomaisen on myönnettävä poikkeus. Tällaisen viranomaisen on tarvittaessa ilmoitettava asianmukaisesti hakemuksesta ja sen jälkeen päätöksestään sen jäsenvaltion toimivaltaiselle valvontaviranomaiselle, johon nimetty tytäryritys on sijoittautunut.

Perimmäinen emoyhtiö on yhdessä nimetyn tytäryrityksen kanssa vastuussa velvoitteiden noudattamatta jättämisestä tämän kohdan ensimmäisen alakohdan mukaisesti.

4. Edellä olevaa 1 kohtaa sovellettaessa osa-aikaisten työntekijöiden lukumäärä lasketaan kokoaikaiseksi muutettuna. Vuokratyöntekijät ja muut epätyypillisessä työsuhteessa olevat työntekijät, edellyttäen, että ne täyttävät Euroopan unionin tuomioistuimen vahvistamat kriteerit työntekijän aseman määrittämiseksi, on sisällytettävä työntekijöiden lukumäärää koskevaan laskelmaan samalla tavoin kuin jos he olisivat olleet saman ajan suoraan yrityksen palveluksessa.

5. Jos yritys täyttää 1 tai 2 kohdassa säädetty edellytykset, tätä direktiiviä sovelletaan ainoastaan, jos kyseiset edellytykset täyttyvät kahdena peräkkäisenä tilivuotena. Tätä direktiiviä ei enää sovelleta 1 tai 2 kohdassa tarkoitettuun yritykseen, jos 1 tai 2 kohdassa säädetty edellytykset lakkaavat täytymästä kumpanakin edellisenä peräkkäisenä tilivuotena.

6. Edellä 1 kohdassa tarkoitettujen yritysten osalta jäsenvaltio, jolla on toimivalta säännellä tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvia asioita, on se jäsenvaltio, jossa yrityksellä on sääntömääräinen kotipaikka.

▼B

7. Edellä 2 kohdassa tarkoitetun yrityksen osalta jäsenvaltio, jolla on toimivalta säännellä tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvia asioita, on se jäsenvaltio, jossa kyseisellä yrityksellä on sivuliike. Jos yrityksellä ei ole sivuliikettä missään jäsenvaltiossa tai jos sillä on sivuliikkeitä eri jäsenvaltioissa, jäsenvaltio, jolla on toimivalta säännellä tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvia asioita, on se jäsenvaltio, jossa kyseinen yritys tuotti suurimman osan nettoliikevaihdostaan unionissa viimeistä tilivuotta edeltävänä tilivuotena.

8. Tätä direktiiviä ei sovelleta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2011/61/EU ⁽¹⁾ 4 artiklan 1 kohdan a alakohdassa määriteltiin vaihtoehtoihin sijoitusrahastoihin eikä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/65/EY ⁽²⁾ 1 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuihin siirtokelpoisiin arvopapereihin kohdistuvaa yhteistä sijoitustoimintaa harjoittaviin yrityksiin, jäljempänä ”yhteissijoitusyritykset”.

*3 artikla***Määritelmät**

1. Tässä direktiivissä tarkoitetaan

a) ”yrityksellä” jotakin seuraavista:

i) oikeushenkilö, joka on perustettu direktiivin 2013/34/EU liitteessä I ja II luetellussa oikeudellisessa muodossa;

ii) oikeushenkilö, joka on perustettu kolmannen maan lainsäädännön mukaisesti direktiivin 2013/34/EU liitteessä I ja II lueteltuun muotoon rinnastettavassa muodossa;

iii) missä tahansa oikeudellisessa muodossa toimiva säännelty rahoitusalan yritys, joka on

— Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 575/2013 ⁽³⁾ 4 artiklan 1 kohdan 1 alakohdassa määritelty luottolaitos;

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2011/61/EU, annettu 8 päivänä kesäkuuta 2011, vaihtoehtoisten sijoitusrahastojen hoitajista ja direktiivin 2003/41/EY ja 2009/65/EY sekä asetuksen (EY) N:o 1060/2009 ja (EU) N:o 1095/2010 muuttamisesta (EUVL L 174, 1.7.2011, s. 1).

⁽²⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/65/EY, annettu 13 päivänä heinäkuuta 2009, siirtokelpoisiin arvopapereihin kohdistuvaa yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavia yrityksiä (yhteissijoitusyritykset) koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta (EUVL L 302, 17.11.2009, s. 32).

⁽³⁾ ►C1 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 575/2013, annettu 26 päivänä kesäkuuta 2013, luottolaitosten vakavaraisuusvaatimuksista ja asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta (EUVL L 176, 27.6.2013, s. 1). ◄

▼B

- Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/65/EU ⁽⁴⁾ 4 artiklan 1 kohdan 1 alakohdassa määritelty sijoituspalveluyritys;
- direktiivin 2011/61/EU 4 artiklan 1 kohdan b alakohdassa määritelty vaihtoehtoisten sijoitusrahastojen hoitaja, mukaan lukien Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 345/2013 ⁽⁵⁾ tarkoitettu eurooppalaisen riskipääomarahaston hoitaja ("EuVECA"-rahaston hoitaja), Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 346/2013 ⁽⁶⁾ tarkoitettu eurooppalaisen yhteiskunnalliseen yrittäjyyteen erikoistuneen rahaston hoitaja ("EuSEF"-rahaston hoitaja) ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2015/760 ⁽⁷⁾ tarkoitettu eurooppalaisen pitkäaikaissijoitusrahaston hoitaja ("ELTIF"-rahaston hoitaja);
- direktiivin 2009/65/EY 2 artiklan 1 kohdan b alakohdassa määritelty rahastoyhtiö;
- Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/138/EY ⁽⁸⁾ 13 artiklan 1 alakohdassa määritelty vakuutusyritys;
- direktiivin 2009/138/EY 13 artiklan 4 alakohdassa määritelty jälleenvakuutusyritys;
- ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoava laitos, joka kuuluu direktiivin (EU) 2016/2341 soveltamisalaan kyseisen direktiivin 2 artiklan mukaisesti, jollei jäsenvaltio ole kyseisen direktiivin 5 artiklan mukaisesti päättänyt olla soveltamatta kyseistä direktiiviä kokonaan tai osittain kyseisiin ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoaviin laitoksiin;
- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 648/2012 ⁽⁹⁾ 2 artiklan 1 alakohdassa määritelty keskusvastapuoli;

⁽⁴⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/65/EU, annettu 15 päivänä toukokuuta 2014, rahoitusvälineiden markkinoista sekä direktiivin 2002/92/EY ja direktiivin 2011/61/EU muuttamisesta (EUVL L 173, 12.6.2014, s. 349).

⁽⁵⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 345/2013, annettu 17 päivänä huhtikuuta 2013, eurooppalaisista riskipääomarahastoista (EUVL L 115, 25.4.2013, s. 1).

⁽⁶⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 346/2013, annettu 17 päivänä huhtikuuta 2013, eurooppalaisista yhteiskunnalliseen yrittäjyyteen erikoistuneista rahastoista (EUVL L 115, 25.4.2013, s. 18).

⁽⁷⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2015/760, annettu 29 päivänä huhtikuuta 2015, eurooppalaisista pitkäaikaissijoitusrahastoista (EUVL L 123, 19.5.2015, s. 98).

⁽⁸⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/138/EY, annettu 25 päivänä marraskuuta 2009, vakuutus- ja jälleenvakuutustoiminnan aloittamisesta ja harjoittamisesta (Solvenssi II) (EUVL L 335, 17.12.2009, s. 1).

⁽⁹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 648/2012, annettu 4 päivänä heinäkuuta 2012, OTC-johdannaisista, keskusvastapuolista ja kauppatietorekistereistä (EUVL L 201, 27.7.2012, s. 1).

▼B

- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 909/2014 ⁽¹⁰⁾ 2 artiklan 1 kohdan 1 alakohdassa määritelty arvopaperikeskus;
- direktiivin 2009/138/EY 211 artiklan mukaisesti hyväksytty vakuutus- ja jälleenvakuutusyritysten riskeistä vastaava erillisyhtiö;
- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2017/2402 ⁽¹¹⁾ 2 artiklan 2 alakohdassa määritelty arvopaperistamista varten perustettu erillisyhtiö;
- asetuksen (EU) N:o 575/2013 4 artiklan 1 kohdan 20 alakohdassa määritelty rahoitusalan holdingyhtiö, direktiivin 2009/138/EY 212 artiklan 1 kohdan f alakohdassa määritelty vakuutushallintayhtiö tai direktiivin 2009/138/EY 212 artiklan 1 kohdan h alakohdassa määritelty rahoitusalan sekaholdingyhtiö, joka kuuluu vakuutusyritysryhmään, jota valvotaan ryhmätasolla kyseisen direktiivin 213 artiklan nojalla ja jota ei ole vapautettu ryhmävalvonnasta direktiivin 2009/138/EY 214 artiklan 2 kohdan nojalla;
- Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2015/2366 ⁽¹²⁾ 1 artiklan 1 kohdan d alakohdassa tarkoitettu maksulaitos;
- Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/110/EY ⁽¹³⁾ 1 artiklan 2 alakohdassa määritelty sähköisen rahan liikkeeseenlaskijalaitos;

⁽¹⁰⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) N:o 909/2014, annettu 23 päivänä heinäkuuta 2014, arvopaperitoimituksen parantamisesta Euroopan unionissa sekä arvopaperikeskuksista ja direktiivien 98/26/EY ja 2014/65/EU sekä asetuksen (EU) N:o 236/2012 muuttamisesta (EUVL L 257, 28.8.2014, s. 1).

⁽¹¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) 2017/2402, annettu 12 päivänä joulukuuta 2017, yleisestä arvopaperistamista koskevasta kehyksestä ja erityisestä kehyksestä yksinkertaiselle, läpinäkyvälle ja standardoidulle arvopaperistamiselle sekä direktiivien 2009/65/EY, 2009/138/EY ja 2011/61/EU ja asetusten (EY) N:o 1060/2009 ja (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta (EUVL L 347, 28.12.2017, s. 35).

⁽¹²⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2015/2366, annettu 25 päivänä marraskuuta 2015, maksupalveluista sisämarkkinoilla, direktiivien 2002/65/EY, 2009/110/EY ja 2013/36/EU ja asetuksen (EU) N:o 1093/2010 muuttamisesta sekä direktiivin 2007/64/EY kumoamisesta (EUVL L 337, 23.12.2015, s. 35).

⁽¹³⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/110/EY, annettu 16 päivänä syyskuuta 2009, sähköisen rahan liikkeeseenlaskijalaitosten liiketoiminnan aloittamisesta, harjoittamisesta ja toiminnan vakauden valvonnasta, direktiivien 2005/60/EY ja 2006/48/EY muuttamisesta sekä direktiivin 2000/46/EY kumoamisesta (EUVL L 267, 10.10.2009, s. 7).

▼B

- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2020/1503 ⁽¹⁴⁾ 2 artiklan 1 kohdan e alakohdassa määritelty joukkorahoituspalvelun tarjoaja;
 - Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2023/1114 ⁽¹⁵⁾ 3 artiklan 1 kohdan 15 alakohdassa määritelty kryptovarapalvelun tarjoaja, joka suorittaa yhtä tai useampaa mainitun direktiivin 3 artiklan 1 kohdan 16 alakohdassa määriteltyä kryptovarapalvelua;
- b) ”haitallisella ympäristövaikutuksella” ympäristöön kohdistuvaa haitallista vaikutusta, joka johtuu tämän direktiivin liitteessä olevan I osan 1 jakson 15 ja 16 kohdassa ja II osassa lueteltujen kieltojen ja velvoitteiden rikkomisesta, ottaen huomioon kansallinen lainsäädäntö, joka liittyy mainituissa kohdissa lueteltuja välineitä koskeviin säännöksiin;
- c) ”haitallisella ihmisoikeusvaikutuksella” henkilöihin kohdistuvaa vaikutusta, joka johtuu
- i) jonkin tämän direktiivin liitteessä olevan I osan 1 jaksossa luetellun ihmisoikeuden loukkaamisesta sellaisena kuin kyseiset ihmisoikeudet on vahvistettu tämän direktiivin liitteessä olevan I osan 2 jaksossa luetelluissa kansainvälisissä välineissä,
 - ii) sellaisen ihmisoikeuden loukkaamisesta, jota ei ole lueteltu tämän direktiivin liitteessä olevan I osan 1 jaksossa mutta joka on vahvistettu tämän direktiivin liitteessä olevan I osan 2 jaksossa luetelluissa ihmisoikeusvälineissä, edellyttäen, että
- yritys tai oikeushenkilö voi loukata ihmisoikeutta;
 - ihmisoikeuden loukkaaminen vahingoittaa suoraan tämän direktiivin liitteessä olevan I osan 2 jaksossa luetelluissa ihmisoikeusvälineissä suojattua oikeudellista etua; ja
 - yritys olisi kohtuudella voinut ennakoida vaaran siitä, että tällaiseen ihmisoikeuteen voi kohdistua vaikutuksia, ottaen huomioon yksittäistapauksen olosuhteet, mukaan lukien yrityksen liiketoiminnan luonne ja laajuus ja sen toimintaketju, toimialan ominaispiirteet sekä maantieteellinen konteksti ja toimintaympäristö;

⁽¹⁴⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2020/1503, annettu 7 päivänä lokakuuta 2020, yrityksille suunnatun joukkorahoituspalvelun eurooppalaisista tarjoajista sekä asetuksen (EU) 2017/1129 ja direktiivin (EU) 2019/1937 muuttamisesta (EUVL L 347, 20.10.2020, s. 1).

⁽¹⁵⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2023/1114, annettu 31 päivänä toukokuuta 2023, kryptovarojen markkinoista sekä asetusten (EU) N:o 1093/2010 ja (EU) N:o 1095/2010 ja direktiivien 2013/36/EU ja (EU) 2019/1937 muuttamisesta (EUVL L 150, 9.6.2023, s. 40).

▼B

- d) ”haitallisella vaikutuksella” haitallisia ympäristövaikutuksia tai haitallisia ihmisoikeusvaikutuksia;

- e) ”tytäryrityksellä” direktiivin 2013/34/EU 2 artiklan 10 alakohdassa määritellyä oikeushenkilöä ja oikeushenkilöä, jonka kautta harjoitetaan Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/109/EY ⁽¹⁶⁾ 2 artiklan 1 kohdan f alakohdassa määritellyn määräysvallassa olevan yrityksen toimintaa;

- f) ”liikekumppanilla” yhteisöä,
 - i) jonka kanssa yrityksellä on kaupallinen sopimus, joka liittyy yrityksen toimintaan, tuotteisiin tai palveluihin tai jolle yritys tarjoaa g alakohdan mukaisia palveluja, jäljempänä ”suora liikekumppani”; tai
 - ii) joka ei ole suora liikekumppani mutta joka harjoittaa yrityksen toimintoihin, tuotteisiin tai palveluihin liittyvää liiketoimintaa, jäljempänä ”välillinen liikekumppani”;

- g) ”toimintaketjulla”
 - i) yrityksen tuotantoketjun alkupäässä olevien liikekumppaneiden toimintaa, joka liittyy tuotteiden tuotantoon tai palvelujen tarjoamiseen kyseisen yrityksen toimesta, mukaan lukien raaka-aineiden, tuotteiden tai tuotteiden osien suunnittelu, louhinta, hankinta, valmistus, kuljetus, varastointi ja toimitus sekä tuotteen tai palvelun kehittäminen; ja
 - ii) yrityksen tuotantoketjun loppupäässä olevien liikekumppaneiden toimintaa, joka liittyy kyseisen yrityksen tuotteen jakeluun, kuljetukseen ja varastointiin, jos liikekumppanit suorittavat näitä toimia yritykselle tai yrityksen puolesta, lukuun ottamatta asetuksen (EU) 2021/821 mukaisen vientivalvonnan tai aseiden, ammusten tai sotatarvikkeiden vientivalvonnan piiriin kuuluvan tuotteen jakelua, kuljetusta ja varastointia sen jälkeen, kun tuotteen vienti on sallittu;

- h) ”riippumattomalla kolmannen osapuolen todentamisella” sitä, että yrityksestä täysin riippumaton asiantuntija, joka on puolueeton, jolla ei ole eturistiriitoja ja joka on vapaa ulkoisesta vaikutuksesta, jolla on haitallisen vaikutuksen luonteen mukaisesti ympäristö- tai ihmisoikeusasioiden kokemusta ja osaamista ja joka on vastuussa todentamisen laadusta ja luotettavuudesta, todentaa, että yritys tai sen toimintaketjun osat noudattavat tästä direktiivistä johtuvia ihmisoikeus- ja ympäristövaatimuksia;

⁽¹⁶⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2004/109/EY, annettu 15 päivänä joulukuuta 2004, säännellyillä markkinoilla kaupankäynnin kohteeksi otettavien arvopaperien liikkeeseenlaskijoita koskeviin tietoihin liittyvien avoimuusvaatimusten yhdenmukaistamisesta ja direktiivin 2001/34/EY muuttamisesta (EUVL L 390, 31.12.2004, s. 38).

▼B

- i) ”pk-yrityksellä” oikeudelliselta muodoltaan mitä tahansa mikroyritystä, pientä tai keskisuurta yritystä, joka ei ole osa suurta konsernia, siinä merkityksessä kuin edellä mainitut termit on määritelty direktiivin 2013/34/EU 3 artiklan 1, 2, 3 ja 7 kohdan mukaisesti;
- j) ”toimialakohtaisella aloitteella tai sidosryhmien yhteisaloitteella” viranomaisten, toimialajärjestöjen, etujärjestöjen, mukaan lukien kansalaisjärjestöt, tai niiden ryhmittymien tai yhdistelmien kehittämää ja valvomaan huolellisuusvelvoitetta koskevien vapaaehtoisten menettelyjen, välineiden ja mekanismien yhdistelmää, johon yritykset voivat osallistua huolellisuusvelvoitteiden täytäntöönpanon tukemiseksi;
- k) ”valtuutetulla edustajalla” unionissa asuvaa luonnollista henkilöä tai unioniin sijoittautunutta oikeushenkilöä, jolla on a alakohdan ii alakohdassa tarkoitettun yrityksen antama valtuutus toimia sen puolesta tämän direktiivin mukaisten yrityksen velvoitteiden noudattamiseksi;
- l) ”vakavalla haitallisella vaikutuksella” haitallista vaikutusta, joka on erityisen merkittävä luonteensa vuoksi, kuten vaikutus, joka aiheuttaa haittaa ihmisten elämälle, terveydelle tai vapaudelle, tai mittakaavansa, laajuutensa tai korjaamattoman luonteensa vuoksi, ottaen huomioon sen merkitys, mukaan lukien vaikutuksen kohteeksi joutuneiden tai mahdollisesti joutuvien henkilöiden määrä, se, missä määrin ympäristö vahingoittuu tai voi vahingoittua tai joutua muutoin vaikutuksen kohteeksi, vaikutuksen peruuttamattomuus ja rajoitukset, jotka koskevat mahdollisuutta palauttaa vaikutuksen kohteena olevat henkilöt tai ympäristö kohtuullisen ajan kuluessa tilanteeseen, joka vastaa niiden tilannetta ennen vaikutusta;
- m) ”nettoliikevaihdolla”
 - i) direktiivin 2013/34/EU 2 artiklan 5 alakohdassa määriteltyä nettoliikevaihtoa; tai
 - ii) jos yritys soveltaa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1606/2002 ⁽¹⁷⁾ nojalla hyväksyttyjä kansainvälisiä tilinpäätösstandardeja tai on a alakohdan ii alakohdassa tarkoitettu yritys, siinä tilinpäätösäännöstössä määriteltyä tai tarkoitettua tuloa, jonka perusteella yrityksen tilinpäätös laaditaan;
- n) ”sidosryhmillä” yrityksen työntekijöitä, sen tytäryritysten työntekijöitä, ammattiliittoja ja työntekijöiden edustajia, kuluttajia ja muita henkilöitä, ryhmittymiä, yhteisöjä tai toimijoita, joiden oikeuksiin tai etuihin yrityksen, sen tytäryritysten ja sen liikekumppaneiden tuotteet, palvelut ja toiminta vaikuttavat tai voisivat vaikuttaa, mukaan lukien yrityksen liikekumppaneiden työntekijät ja niiden ammattiliitot ja työntekijöiden edustajat, kansalliset ihmisoikeusinstituutiot ja ympäristöalan laitokset, kansalaisjärjestöt, joiden toimialaan kuuluu ympäristönsuojelu, sekä näiden henkilöiden, ryhmittymien, yhteisöjen tai yhteisöjen lailliset edustajat;

⁽¹⁷⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1606/2002, annettu 19 päivänä heinäkuuta 2002, kansainvälisten tilinpäätösstandardien soveltamisesta (EYVL L 243, 11.9.2002, s. 1).

▼ B

- o) ”asianmukaisilla toimenpiteillä” toimenpiteitä, joilla voidaan saavuttaa huolellisuusvelvoitteen tavoitteet puuttumalla tehokkaasti haitallisiin vaikutuksiin tavalla, joka on oikeassa suhteessa haitallisen vaikutuksen vakavuuteen ja todennäköisyyteen ja jotka ovat kohtuudella yrityksen käytettävissä, ottaen huomioon kunkin tapauksen olosuhteet, mukaan lukien haitallisen vaikutuksen luonne ja laajuus sekä merkitykselliset riskitekijät;
- p) ”liikesuhteella” yrityksen ja liikekumppanin välistä suhdetta;
- q) ”emoyhtiöllä” yritystä, jolla on määräysvalta yhdessä tai useammassa tytäryrityksessä;
- r) ”perimmäisellä emoyhtiöllä” emoyhtiötä, jolla on direktiivin 2013/34/EU 22 artiklan 1–5 kohdassa säädettyjen perusteiden mukainen suora tai välillinen määräysvalta yhdessä tai useammassa tytäryrityksessä ja joka ei ole toisen yrityksen määräysvallassa;
- s) ”yrittäjäryhmällä” tai ”ryhmällä” emoyhtiötä ja kaikkia sen tytäryrityksiä;
- t) ”korjaamisella” vaikutusten kohteena olevan henkilön tai olevien henkilöiden, yhteisöjen tai ympäristön palauttamista tilanteeseen, joka vastaa tai on mahdollisimman lähellä tilannetta, jossa ne olisivat olleet, jos tosiasiallinen haitallinen vaikutus ei olisi toteutunut, ja joka on oikeassa suhteessa yrityksen osallisuuteen haitallisen vaikutuksen synnyssä, mukaan lukien taloudellinen tai muu kuin taloudellinen korvaus, jonka yritys myöntää henkilölle tai henkilöille, joihin tosiasiallinen haitallinen vaikutus kohdistuu, ja tapauksen mukaan korvaus kustannuksista, joita viranomaisille on aiheutunut tarvittavista korjaavista toimenpiteistä;
- u) ”riskitekijöillä” tosiseikkoja, tilanteita tai olosuhteita, jotka liittyvät haitallisen vaikutuksen vakavuuteen ja todennäköisyyteen, mukaan lukien yritystason riskitekijät, liiketoimintaan liittyvät, maantieteelliset ja kontekstuaaliset, tuote- ja palvelu- sekä alakohtaiset tosiasiat, tilanteet tai olosuhteet;
- v) ”haitallisen vaikutuksen vakavuudella” haitallisen vaikutuksen mitattavaa, laajuutta tai korjaamatonta luonnetta, ottaen huomioon haitallisen vaikutuksen merkitys, mukaan lukien vaikutuksen kohteeksi joutuneiden tai mahdollisesti joutuvien henkilöiden määrä, se, missä määrin ympäristö vahingoittuu tai voi vahingoittua tai joutua muutoin vaikutuksen kohteeksi, vaikutuksen peruuttamattomuus ja rajoitukset, jotka koskevat mahdollisuutta palauttaa vaikutuksen kohteena olevat henkilöt tai ympäristö kohtuullisen ajan kuluessa tilanteeseen, joka vastaa niiden tilannetta ennen vaikutusta.

2. Siirretään komissiolle valta antaa tämän direktiivin liitteen muuttamiseksi delegoituja säädöksiä 34 artiklan mukaisesti

- a) lisäämällä viittaukset kaikkien jäsenvaltioiden ratifioimien kansainvälisten välineiden artikloihin, jotka kuuluvat ihmisoikeuksien, perusvapauksien ja ympäristön suojeluun liittyvän, tämän direktiivin liitteessä mainitun tietyn oikeuden, kiellon tai velvoitteen soveltamisalaan;

▼B

- b) muuttamalla tarvittaessa viittauksia tämän direktiivin liitteessä tarkoitettuihin kansainvälisiin välineisiin tällaisten asiakirjojen muuttamiseksi, korvaamiseksi tai kumoamiseksi;
- c) asiaankuuluvilla kansainvälisillä foorumeilla tapahtuvan, tämän direktiivin liitteessä olevan 1 osan 2 jaksossa lueteltuihin asiakirjoihin liittyvän kehityksen huomioon ottamiseksi
 - i) korvaamalla viittaukset lueteltuihin asiakirjoihin viittauksilla uusiin samaa aihetta koskeviin ja kaikkien jäsenvaltioiden ratifioimiin asiakirjoihin; tai
 - ii) lisäämällä viittaukset uusiin asiakirjoihin, jotka koskevat samaa aihetta kuin luetellut asiakirjat ja jotka kaikki jäsenvaltiot ovat ratifioineet.

*4 artikla***Yhdenmukaistamisen taso**

1. Jäsenvaltiot eivät saa kansallisessa lainsäädännössään ottaa tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvalla alalla käyttöön säännöksiä, joissa säädetään 8 artiklan 1 ja 2 kohdassa, 10 artiklan 1 kohdassa ja 11 artiklan 1 kohdassa säädetyistä säännöksistä poikkeavista ihmisoikeuksia ja ympäristöä koskevista huolellisuusvelvoitteista, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 1 artiklan 2 ja 3 kohdan soveltamista.

2. Sen estämättä, mitä 1 kohdassa säädetään, tämä direktiivi ei estä jäsenvaltioita ottamasta kansallisessa lainsäädännössään käyttöön tiukempia säännöksiä, jotka poikkeavat muissa säännöksissä kuin 8 artiklan 1 ja 2 kohdassa, 10 artiklan 1 kohdassa ja 11 artiklan 1 kohdassa säädetyistä säännöksistä, tai säännöksiä, jotka ovat tavoitteen tai soveltamisalan osalta täsmällisempiä, jotta saavutetaan erilainen ihmisoikeuksien, työhön liittyvien ja sosiaalisten oikeuksien, ympäristön ja ilmaston suojelun taso.

*5 artikla***Huolellisuusvelvoite**

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että yritykset noudattavat riskiperusteista ihmisoikeuksia ja ympäristöä koskevaa huolellisuusvelvoitetta, jäljempänä ”huolellisuusvelvoite”, 7–16 artiklan mukaisesti toteuttamalla seuraavat toimet:

- a) huolellisuusvelvoitteen sisällyttäminen niiden toimintaperiaatteisiin ja riskienhallintajärjestelmiin 7 artiklan mukaisesti;
- b) tosiasiallisten tai mahdollisten haitallisten vaikutusten tunnistaminen ja arviointi 8 artiklan mukaisesti ja tarvittaessa tosiasiallisten ja mahdollisten haitallisten vaikutusten priorisointi 9 artiklan mukaisesti;
- c) mahdollisten haitallisten vaikutusten ehkäiseminen ja lievittäminen ja tosiasiallisten haitallisten vaikutusten lopettaminen ja niiden laajuuden minimoiminen 10 ja 11 artiklan mukaisesti;
- d) korjausmahdollisuuksien tarjoaminen tosiasiallisiin haitallisiin vaikutuksiin 12 artiklan mukaisesti;

▼B

- e) mielekkään yhteistyön tekeminen sidosryhmien kanssa 13 artiklan mukaisesti;
- f) ilmoitusmekanismin ja valitusmenettelyn perustaminen ja ylläpitäminen 14 artiklan mukaisesti;
- g) yrityksen huolellisuusvelvoitetta koskevien toimintaperiaatteiden ja toimien vaikuttavuuden seuranta 15 artiklan mukaisesti;
- h) huolellisuusvelvoitetta koskeva julkinen viestintä 16 artiklan mukaisesti.

2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että yrityksillä on huolellisuusvelvoitteen soveltamista varten oikeus jakaa resursseja ja tietoja yritysyhmissään ja muiden oikeushenkilöiden kanssa.

3. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että liikeyumppania ei velvoiteta ilmaisemaan tämän direktiivin mukaisia velvoitteita noudattavalle yritykselle tietoa, joka on direktiivin (EU) 2016/943 2 artiklan 1 alakohdassa määritelty liikesalaisuus, sanotun kuitenkaan rajoittamatta suorien tai välillisten liikeyumppaneiden henkilöllisyyden ilmaisemista tai sellaisten tietojen ilmaisemista, jotka ovat tarpeen tosiasiallisten tai mahdollisten haitallisten vaikutusten tunnistamiseksi, jos se on tarpeen ja asianmukaisesti perusteltua yrityksen huolellisuusvelvoitteiden noudattamista varten. Tämä ei rajoita liikeyumppaneiden mahdollisuutta suojella liikesalaisuuksiaan direktiivillä (EU) 2016/943 perustettujen mekanismien kautta. Liikeyumppaneita ei saa koskaan velvoittaa ilmaisemaan turvallisuusluokiteltuja tietoja tai muita tietoja, joiden ilmaiseminen aiheuttaisi vaaran valtion keskeisille turvallisuuseduille.

4. Jäsenvaltioiden on vaadittava yrityksiä säilyttämään huolellisuusvelvoitteidensa täyttämiseksi toteutettuja toimia koskevat asiakirjat osoittaakseen velvoitteiden noudattamisen, mukaan lukien tätä tukevat todisteet, vähintään viiden vuoden ajan tällaisten asiakirjojen laatimisesta tai saamisesta.

Jos ensimmäisessä alakohdassa säädetyn säilyttämisajan päätyttyä on käynnissä tämän direktiivin mukaisia oikeudellisia tai hallinnollisia menettelyjä, säilyttämisaikaa on jatkettava, kunnes asia on ratkaistu.

*6 artikla***Huolellisuusvelvoitetta koskeva tuki yritysyhmän tasolla**

1. ►C1 Jäsenvaltioiden on varmistettava, että tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvien emoyhtiöiden sallitaan täyttävän 7–16 artiklassa ja 22 artiklassa säädetty velvoitteet ◀ sellaisten yritysten puolesta, jotka ovat kyseisten emoyhtiöiden tytäryrityksiä ja jotka kuuluvat tämän direktiivin soveltamisalaan, jos näin varmistetaan velvoitteiden tosiasiallinen noudattaminen. Tämä ei vaikuta tällaisiin tytäryrityksiin sovellettaviin valvontaviranomaisen 25 artiklan mukaisesti käyttämiin valtuuksiin eikä niiden 29 artiklan mukaiseen siviilioikeudelliseen korvausvastuuseen.

▼B

2. Tämän direktiivin 7–16 artiklassa vahvistettujen emoyhtiön huolellisuusvelvoitteiden täyttämiseen tämän artiklan 1 kohdan mukaisesti sovelletaan kaikkia seuraavia edellytyksiä:

- a) tytäryritys ja emoyhtiö toimittavat toisilleen kaikki tarvittavat tiedot ja tekevät yhteistyötä tästä direktiivistä johtuvien velvoitteiden täyttämiseksi;
- b) tytäryritys noudattaa emoyhtiönsä huolellisuusvelvoitetta koskevaa toimintapolitiikkaa, jota on mukautettu sen varmistamiseksi, että 7 artiklan 1 kohdassa säädetyt velvoitteet täytetään tytäryrityksen osalta;
- c) tytäryritys sisällyttää huolellisuusvelvoitteen kaikkiin toimintaperiaatteisiinsa ja riskienhallintajärjestelmiinsä 7 artiklan mukaisesti ja kuvailee selkeästi, mitkä velvoitteet emoyhtiön on täytettävä, ja ilmoittaa asiasta tarvittaessa asiaankuuluville sidosryhmille;
- d) tytäryritys jatkaa tarvittaessa asianmukaisten toimenpiteiden toteuttamista 10 ja 11 artiklan mukaisesti sekä täyttää edelleen 12 ja 13 artiklan mukaiset velvoitteensa;
- e) tytäryritys tarvittaessa hakee sopimukseen perustuvat vakuudet suoralta liikekumppanilta 10 artiklan 2 kohdan b alakohdan tai 11 artiklan 3 kohdan c alakohdan mukaisesti, hakee sopimukseen perustuvat vakuudet välilliseltä liikekumppanilta 10 artiklan 4 kohdan tai 11 artiklan 5 kohdan mukaisesti ja keskeyttää liikesuhteen väliaikaisesti tai lopettaa sen 10 artiklan 6 kohdan tai 11 artiklan 7 kohdan mukaisesti.

3. Jos emoyhtiö täyttää 22 artiklassa asetetun velvoitteen tytäryrityksensä puolesta tämän artiklan 1 kohdan mukaisesti, tytäryrityksen on noudatettava 22 artiklassa säädettyjä velvoitteita emoyhtiön ilmastonmuutoksen hillintää koskevan suunnitelman mukaisesti sen liiketoimintamallia ja -strategiaa vastaavin asiaankuuluvuin mukautuksin.

7 artikla

Huolellisuusvelvoitteen sisällyttäminen yrityksen toimintaperiaatteisiin ja riskienhallintajärjestelmiin

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että yritykset sisällyttävät huolellisuusvelvoitteen kaikkiin asiaankuuluvuihin toimintaperiaatteisiinsa ja riskienhallintajärjestelmiinsä ja että niillä on käytössä huolellisuusvelvoitetta koskeva toimintapolitiikka, jolla varmistetaan riskiperusteinen huolellisuusvelvoite.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettu huolellisuusvelvoitetta koskeva toimintapolitiikka on laadittava kuullen ennalta yrityksen työntekijöitä ja heidän edustajiaan, ja sen on sisällettävä kaikki seuraavat:

- a) kuvaus yrityksen lähestymistavasta huolellisuusvelvoitteeseen, myös pitkällä aikavälillä;

▼B

b) käytännesäännöt, joissa kuvataan säännöt ja periaatteet, joita on noudatettava kaikkialla yrityksessä ja sen tytäryrityksissä ja joita yrityksen suorien tai välillisten liikekumppaneiden on noudatettava 10 artiklan 2 kohdan b alakohdan, 10 artiklan 4 kohdan, 11 artiklan 3 kohdan c alakohdan tai 11 artiklan 5 kohdan mukaisesti; ja

c) kuvaus huolellisuusvelvoitteen sisällyttämiseksi yrityksen asiaankuuluviin toimintaperiaatteisiin ja huolellisuusvelvoitteen soveltamiseksi käyttöön otetuista menettelyistä, mukaan lukien toimenpiteet, joilla b alakohdassa tarkoitettujen käytännesääntöjen noudattaminen todennetaan ja kyseisten käytännesääntöjen soveltaminen ulotetaan liikekumppaneihin.

3. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että yritykset päivittävät huolellisuusvelvoitetta koskevat toimintapolitiikkansa ilman aiheutonta viivytystä merkittävän muutoksen jälkeen ja tarkastelevat kyseisiä toimintapolitiikkoja uudelleen ja tarvittaessa päivittävät niitä vähintään 24 kuukauden välein.

Ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettuja tarkoituksia varten yritysten on otettava huomioon 8 artiklan mukaisesti jo tunnistetut haitalliset vaikutukset sekä asianmukaiset toimenpiteet, jotka on toteutettu tällaisiin haitallisiin vaikutuksiin puuttumiseksi 10 ja 11 artiklan mukaisesti, sekä 15 artiklan mukaisesti tehtyjen arviointien tulokset.

8 artikla

Tosiasiallisten ja mahdollisten haitallisten vaikutusten tunnistaminen ja arvioiminen

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että yritykset toteuttavat tämän artiklan mukaisesti asianmukaiset toimenpiteet tunnistaa tosiasialliset ja mahdolliset haitalliset vaikutukset, jotka johtuvat niiden omasta tai niiden tytäryritysten toiminnasta ja niiden toimintaketjuihin liittyvissä tapauksissa niiden liikekumppaneiden toiminnasta, ja arvioidakseen niitä.

2. Yritysten on osana 1 kohdassa säädettyä velvoitetta, ottaen huomioon asiaankuuluvat riskitekijät, toteutettava asianmukaiset toimenpiteet

a) kartoittaakseen omia toimintojaan, tytäryritystensä ja, jos ne liittyvät niiden toimintaketjuun, liikekumppaneidensa toimintoja, jotta ne voivat tunnistaa yleisiä aloja, joilla haitallisia vaikutuksia todennäköisimmin esiintyy ja joilla ne ovat vakavimpia;

b) tehdä a alakohdassa tarkoitettujen kartoitusten tulosten pohjalta perusteellisen arvion omista toiminnoistaan, tytäryritystensä ja, jos ne liittyvät niiden toimintaketjuun, liikekumppaneidensa toiminnoista aloilla, joilla tunnistettiin todennäköisimmin tapahtuvia ja vakavimpia haitallisia vaikutuksia.

▼B

3. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että yrityksillä on 1 kohdassa tarkoitettujen haitallisten vaikutusten tunnistamiseksi ja arvioimiseksi tarvittaessa määrällisten ja laadullisten tietojen perusteella oikeus käyttää asianmukaisia resursseja, myös riippumattomia raportteja ja 14 artiklassa säädetyn ilmoitusmekanismin ja valitusmenettelyn kautta kerättyjä tietoja.

4. Jos 2 kohdan b alakohdassa säädettyä perusteellista arviointia varten tarvittavat tiedot voidaan saada toimintaketjun eri tasoilla olevilta liikeyrityksiltä, yrityksen on, silloin se on kohtuullista, asetettava etusijalle tällaisten tietojen pyytäminen suoraan liikeyrityksiltä, joiden yhteydessä haitallisia vaikutuksia todennäköisimmin esiintyy.

*9 artikla***Tunnistettujen tosiasiallisten ja mahdollisten haitallisten vaikutusten priorisointi**

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että jos kaikkia tunnistettuja haitallisia vaikutuksia ei ole mahdollista ehkäistä, lieventää, lopettaa tai minimoida täysimääräisesti ja samaan aikaan, yritykset priorisoivat 8 artiklan mukaisesti tunnistetut haitalliset vaikutukset 10 tai 11 artiklassa säädettyjen velvoitteiden täyttämiseksi.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettujen priorisoinnin on perustuttava haitallisen vaikutuksen vakavuuteen ja todennäköisyyteen.

3. Kun vakavimpiin ja todennäköisimpiin haitallisiin vaikutuksiin on puututtu 10 tai 11 artiklan mukaisesti kohtuullisessa ajassa, yrityksen on puututtava vähemmän vakaviin tai todennäköisiin haitallisiin vaikutuksiin.

*10 artikla***Mahdollisten haitallisten vaikutusten ehkäiseminen**

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että yritykset toteuttavat 9 artiklan ja tämän artiklan mukaisesti asianmukaisia toimenpiteitä ehkäistäkseen tai, jos ehkäisy ei ole mahdollista tai välittömästi mahdollista, lieventääkseen riittävästi mahdollisia haitallisia vaikutuksia, jotka on tunnistettu tai olisi pitänyt tunnistaa 8 artiklan mukaisesti.

Ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettujen asianmukaisten toimenpiteiden määrittämiseksi on otettava asianmukaisesti huomioon:

- a) voiko ainoastaan yritys aiheuttaa mahdollisen haitallisen vaikutuksen; voivatko yritys ja tytäryritys tai liikeyritys aiheuttaa sen yhdessä teoillaan tai laiminlyönneillään; vai voiko ainoastaan toimintaketjussa oleva yrityksen liikeyritys aiheuttaa sen;

▼B

b) voiko mahdollinen haitallinen vaikutus esiintyä tytäryrityksen, suoran liikeyrityksen tai välillisen liikeyrityksen toiminnoissa; ja

c) yrityksen kyky vaikuttaa liikeyritykseen, joka voi aiheuttaa mahdollisen haitallisen vaikutuksen yksin tai yhdessä.

2. Yritysten on tarvittaessa toteutettava seuraavat asianmukaiset toimenpiteet:

a) tarvittaessa laadittava ja pantava täytäntöön ilman aiheutonta viivytystä ennaltaehkäisyä koskeva toimintasuunnitelma, jossa on kohdittuulliset ja selkeästi määritellyt määräajat asianmukaisten toimenpiteiden toteuttamiseksi ja laadulliset ja määrälliset indikaattorit parannusten mittaamiseksi, jos ennaltaehkäisyn edellyttämien toimenpiteiden luonne tai monimutkaisuus tätä edellyttävät; yritykset voivat laatia toimintasuunnitelmansa yhteistyössä toimialakohtaisten aloitteiden tai sidosryhmien yhteisaloitteiden kanssa; ennaltaehkäisyä koskeva toimintasuunnitelma on mukautettava yritysten toimintaan ja toimintaketjuihin;

b) pyrittävä saamaan suoralta liikeyritykseltä sopimukseen perustuvat vakuudet siitä, että se varmistaa yrityksen käytäntönsäntöjen ja tarvittaessa ennaltaehkäisyä koskevan toimintasuunnitelman noudattamisen, myös vahvistamalla vastaavat sopimukseen perustuvat vakuudet omilta kumppaneiltaan siltä osin kuin niiden toiminta on osa yrityksen toimintaketjua; kun tällaiset sopimukseen perustuvat vakuudet on saatu, sovelletaan 5 kohtaa;

c) tehtävä tarvittavat taloudelliset ja muut kuin taloudelliset investoinnit, muutokset tai päivitykset esimerkiksi tiloihin, tuotantoprosesseihin tai rakenteisiin tai muihin operatiivisiin prosesseihin ja rakenteisiin;

d) tehtävä tarvittavat muutokset tai parannukset yrityksen omaan liiketoimintasuunnitelmaan, yleisiin strategioihin ja toimintoihin, mukaan lukien hankinta-, suunnittelu- ja jakelukäytännöt;

e) tarjota kohdennettua ja oikeasuhteista tukea pk-yritykselle, joka on yrityksen liikeyritys, kun se on tarpeen pk-yrityksen resurssien, tietämyksen ja rajoitteiden vuoksi, ja joka kattaa muun muassa valmiuksien kehittämisen, koulutuksen tai johtamisjärjestelmien parantamisen ja, mikäli käytäntönsäntöjen tai ennaltaehkäisyä koskevan toimintasuunnitelman noudattaminen vaarantaisi pk-yrityksen elinkelpoisuuden, tarjoamalla kohdennettua ja oikeasuhteista taloudellista tukea, kuten suoraa rahoitusta, matalakorkoisia lainoja, raaka-aineiden hankintaa koskevia takuita taikka rahoituksen saamisessa avustamista;

f) tehtävä unionin oikeuden, mukaan lukien kilpailulainsäädäntö, mukaisesti yhteistyötä muiden toimijoiden kanssa, tarvittaessa myös jotta voidaan parantaa yrityksen kykyä ehkäistä tai lieventää haitallisia vaikutuksia, varsinkin jos muut toimenpiteet eivät sovellu tai vaikuta.

▼B

3. Yritykset voivat tarvittaessa toteuttaa asianmukaisia toimenpiteitä 2 kohdassa lueteltujen toimenpiteiden lisäksi, kuten tehdä liikekumppanin kanssa yhteistyötä, joka koskee yrityksen odotuksia, jotka liittyvät mahdollisten haitallisten vaikutusten ehkäisemiseen ja lieventämiseen, tai joka kattaa valmiuksien kehittämisen, ohjauksen, hallinnollisen ja taloudellisen tuen, kuten lainojen tai rahoituksen, tarjoamisen tai mahdollistamisen, ottaen samalla huomioon liikekumppanin resurssit, tietämys ja rajoitteet.

4. Sellaisten mahdollisten haitallisten vaikutusten osalta, joita ei ole voitu ehkäistä tai riittävästi lieventää 2 kohdassa tarkoitetuilla asianmukaisilla toimenpiteillä, yritys voi pyrkiä saamaan välilliseltä liikekumppanilta sopimukseen perustuvat vakuudet, jotta yrityksen käytäntönsäntöjen tai ennaltaehkäisyä koskevan toimintasuunnitelman noudattaminen voi toteutua. Kun tällaiset sopimukseen perustuvat vakuudet on saatu, sovelletaan 5 kohtaa.

5. Edellä 2 kohdan b alakohdassa ja 4 kohdassa tarkoitettuihin sopimukseen perustuviin vakuuksiin on liitettävä asianmukaiset toimenpiteet vaatimusten noudattamisen todentamiseksi. Yritys voi vaatimusten noudattamisen todentamiseksi tukeutua riippumattoman kolmannen osapuolen todentamiseen, myös toimialakohtaisten aloitteiden tai sidosryhmien yhteisaloitteiden kautta.

Kun sopimukseen perustuvat vakuudet saadaan pk-yritykseltä tai sopimus tehdään pk-yrityksen kanssa, sovellettavien ehtojen on oltava oikeudenmukaisia, kohtuullisia ja syrjimättömiä. Yrityksen on myös arvioitava, olisiko pk-yrityksen sopimukseen perustuviin vakuuksiin liitettävä mitä tahansa 2 kohdan e alakohdassa tarkoitetuista pk-yrityksiä koskevista asianmukaisista toimenpiteistä. Jos pk-yritysten osalta toteutetaan toimenpiteitä vaatimusten noudattamisen todentamiseksi, yrityksen on vastattava riippumattoman kolmannen osapuolen todentamisen kustannuksista. Jos pk-yritys pyytää maksamaan vähintään osan riippumattoman kolmannen osapuolen todentamisen kustannuksista tai jos asiasta sovitaan yrityksen kanssa, pk-yritys saa jakaa kyseisen todentamisen tulokset muiden yritysten kanssa.

6. Kun on kyse 1 kohdassa tarkoitetuista mahdollisista haitallisista vaikutuksista, joita ei ole voitu ehkäistä tai riittävästi lieventää 2, 4 ja 5 kohdassa säädetyillä toimenpiteillä, yrityksen on viimeisenä keinona pidättäydyttävä luomasta uusia tai laajentamasta olemassa olevia suhteita liikekumppaniin, johon liittyen tai jonka toimintaketjussa vaikutus on ilmennyt, ja jos niiden suhteisiin sovellettava laki antaa siihen oikeuden, sen on toteutettava viimeisenä keinona seuraavat toimet:

- a) hyväksyttävä ja pantava täytäntöön ilman aiheutonta viivytystä tehostettu ennaltaehkäisyä koskeva toimintasuunnitelma, joka koskee tiettyä haitallista vaikutusta, käyttämällä tai lisäämällä yrityksen vipuvaikutusta keskeyttämällä väliaikaisesti liikesuhteet kyseisen toiminnan osalta, edellyttäen, että voidaan kohtuudella olettaa, että nämä toimet onnistuvat; toimintasuunnitelmaan on sisällyttävä kaikkien siihen sisältyvien toimien hyväksymistä ja täytäntöönpanoa koskeva erityinen ja asianmukainen aikataulu, jonka aikana yritys voi myös etsiä vaihtoehtoisia liikekumppaneita;

▼ B

- b) jos ei ole kohtuullista odottaa, että kyseiset toimet onnistuisivat, tai jos tehostetun ennaltaehkäisyä koskevan toimintasuunnitelman täytäntöönpanolla ei ole pystytty ehkäisemään tai lieventämään haitallisia vaikutuksia, lopetettava liikesuhde kyseisen toiminnan osalta, jos sen mahdollinen haitallinen vaikutus on vakava.

Ennen liikesuhteen väliaikaista keskeyttämistä tai lopettamista yrityksen on arvioitava, voidaanko kohtuudella olettaa, että keskeyttämisestä tai lopettamisesta aiheutuvat haitalliset vaikutukset ovat selvästi vakavampia kuin haitalliset vaikutukset, joita ei voitu ehkäistä tai riittävästi lieventää. Jos näin on, yritystä ei vaadita keskeyttämään tai lopettamaan liikesuhdetta, ja sen on voitava raportoida toimivaltaiselle valvontaviranomaiselle tällaisen päätöksen asianmukaisesti perustelluista syistä.

Jäsenvaltioiden on säädettävä mahdollisuudesta ensimmäisen alakohdan mukaisesti joko keskeyttää väliaikaisesti tai lopettaa liikesuhde lainsäädäntönsä piiriin kuuluvissa sopimuksissa lukuun ottamatta sopimuksia, joissa sopimuspuolilla on lakisääteinen velvoite tehdä sopimus.

Jos yritys päättää väliaikaisesti keskeyttää tai lopettaa liikesuhteen, sen on toteutettava toimia keskeyttämisen tai lopettamisen vaikutusten estämiseksi, lieventämiseksi tai lopettamiseksi, ilmoitettava asianomaiselle liikekumppanille asiasta hyvissä ajoin ja seurattava päätökseen liittyvää tilannetta.

Jos yritys päättää olla väliaikaisesti keskeyttämättä tai lopettamatta liikesuhdetta tämän artiklan mukaisesti, sen on seurattava mahdollisia haitallisia vaikutuksia ja arvioitava määräajoin päätöstään ja sitä, onko käytettävissä muita asianmukaisia toimenpiteitä.

*11 artikla***Tosiasiallisten haitallisten vaikutusten lopettaminen**

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että yritykset toteuttavat asianmukaisia toimenpiteitä tosiasiallisten haitallisten vaikutusten, jotka on tunnistettu tai olisi pitänyt tunnistaa 8 artiklan mukaisesti, lopettamiseksi 9 artiklan ja tämän artiklan mukaisesti.

Ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettujen asianmukaisten toimenpiteiden määrittämiseksi on otettava asianmukaisesti huomioon,

- a) aiheuttiko ainoastaan yritys tosiasiallisen haitallisen vaikutuksen; aiheuttivatko yritys ja tytäryritys tai liikekumppani sen yhdessä teoillaan tai laiminlyönneillään; vai johtuiko se ainoastaan toimintaketjussa olevasta yrityksen liikekumppanista;
- b) tapahtuiko tosiasiallinen haitallinen vaikutus tytäryrityksen, suoran liikekumppanin vai välillisen liikekumppanin toiminnoissa; ja

▼B

c) mikä on yrityksen kyky vaikuttaa tosiasiallisen haitallisen vaikutuksen yksin tai yhdessä aiheuttaneeseen liikekumppaniin.

2. Jos haitallista vaikutusta ei voida välittömästi lopettaa, jäsenvaltioiden on varmistettava, että yritykset minimoivat tällaisen vaikutuksen laajuuden.

3. Yritysten on tarvittaessa toteutettava seuraavat asianmukaiset toimenpiteet:

a) neutralisoitava haitallinen vaikutus tai minimoitava sen laajuus; kyseisten toimenpiteiden on oltava oikeassa suhteessa haitallisen vaikutuksen vakavuuteen ja laajuuteen sekä yrityksen osallisuuteen haitallisen vaikutuksen synnyssä;

b) ilman tarpeetonta viivytystä laadittava ja pantava täytäntöön korjaava toimintasuunnitelma, jossa on kohtuulliset ja selkeästi määritellyt määräajat asianmukaisten toimenpiteiden täytäntöönpanolle ja laadulliset ja määrälliset indikaattorit parannusten mittaamiseksi, jos tämä on välttämätöntä sen vuoksi, että haitallista vaikutusta ei voida välittömästi lopettaa; yritykset voivat laatia toimintasuunnitelmansa yhteistyössä toimialakohtaisten aloitteiden tai sidosryhmien yhteisaloitteiden kanssa; korjaava toimintasuunnitelma on mukautettava yritysten toimintaan ja toimintaketjuihin;

c) pyrittävä saamaan suoralta liikekumppanilta sopimukseen perustuvat vakuudet siitä, että se varmistaa yrityksen käytäntönsäntöjen ja tarvittaessa korjaavan toimintasuunnitelman noudattamisen, myös vahvistamalla vastaavat sopimukseen perustuvat vakuudet omilta kumppaneiltaan siltä osin kuin niiden toiminta on osa yrityksen toimintaketjua; kun tällaiset sopimukseen perustuvat vakuudet on saatu, sovelletaan 6 kohtaa;

d) tehtävä tarvittavat taloudelliset ja muut kuin taloudelliset investoinnit, muutokset tai päivitykset esimerkiksi tiloihin, tuotantoprosesseihin tai rakenteisiin tai muihin operatiivisiin prosesseihin ja rakenteisiin;

e) tehtävä tarvittavat muutokset tai parannukset yrityksen omaan liiketoimintasuunnitelmaan, yleisiin strategioihin ja toimintoihin, mukaan lukien hankinta-, suunnittelu- ja jakelukäytännöt;

f) tarjota kohdennettua ja oikeasuhteista tukea pk-yritykselle, joka on yrityksen liikekumppani, kun se on tarpeen pk-yrityksen resurssien, tietämyksen ja rajoitteiden vuoksi, ja joka kattaa muun muassa valmiuksien kehittämisen, koulutuksen tai johtamisjärjestelmien parantamisen ja, mikäli käytäntönsäntöjen tai korjaavan toimintasuunnitelman noudattaminen vaarantaisi pk-yrityksen elinkelpoisuuden, tarjoamalla kohdennettua ja oikeasuhteista taloudellista tukea, kuten suoraa rahoitusta, matalakorkoisia lainoja, raaka-aineiden hankintaa koskevia takuita taikka rahoituksen saamisessa avustamista;

▼B

g) tehtävä unionin oikeuden, mukaan lukien kilpailulainsäädäntö, mukaisesti yhteistyötä muiden toimijoiden kanssa, tarvittaessa myös jotta voidaan parantaa yrityksen kykyä saada haitallinen vaikutus minimoidaan tai minimoida sen vaikutuksen laajuus, varsinkin jos muut toimenpiteet eivät sovellu tai vaikuta;

h) tarjottava 12 artiklan mukaisia korjaavia toimia.

4. Yritykset voivat tarvittaessa toteuttaa asianmukaisia toimenpiteitä 3 kohdassa esitettyjen toimenpiteiden lisäksi, kuten tehtävä liikeyrityksen kanssa yhteistyötä, joka koskee yrityksen odotuksia, jotka liittyvät tosiasiallisten haitallisten vaikutusten lopettamiseen tai niiden laajuuden minimoimiseen, tai joka kattaa valmiuksien kehittämisen, ohjauksen, hallinnollisen ja taloudellisen tuen, kuten lainojen tai rahoituksen, tarjoamisen tai mahdollistamisen, ottaen huomioon liikeyrityksen resurssit, tietämys ja rajoitteet.

5. Kun on kyse tosiasiallisista haitallisista vaikutuksista, joita ei ole voitu lopettaa tai joiden laajuutta ei ole voitu riittävästi minimoida 3 kohdassa tarkoitetuilla asianmukaisilla toimenpiteillä, yritys voi pyrkiä saamaan välilliseltä liikeyritykseltä sopimukseen perustuvat vakuudet, jotta yrityksen käytäntöjen tai korjaavan toimintasuunnitelman noudattaminen voi toteutua. Kun tällaiset sopimukseen perustuvat vakuudet saadaan, sovelletaan 6 kohtaa.

6. Edellä 3 kohdan c alakohdassa ja 5 kohdassa tarkoitettuihin sopimukseen perustuviin vakuuksiin on liitettävä asianmukaiset toimenpiteet vaatimusten noudattamisen todentamiseksi. Yritys voi vaatimusten noudattamisen todentamiseksi tukeutua riippumattoman kolmannen osapuolen todentamiseen, myös toimialakohtaisten aloitteiden tai sidosryhmien yhteisaloitteiden kautta.

Kun sopimukseen perustuvat vakuudet saadaan pk-yritykseltä tai sopimus tehdään pk-yrityksen kanssa, sovellettavien ehtojen on oltava oikeudenmukaisia, kohtuullisia ja syrjimättömiä. Yrityksen on myös arvioitava, olisiko pk-yrityksen sopimukseen perustuviin vakuuksiin liitettävä joku 3 kohdan f alakohdassa tarkoitetuista pk-yrityksiä koskevista asianmukaisista toimenpiteistä. Jos pk-yritysten osalta toteutetaan toimenpiteitä vaatimusten noudattamisen todentamiseksi, yrityksen on vastattava riippumattoman kolmannen osapuolen todentamisen kustannuksista. Jos pk-yritys pyytää maksamaan vähintään osan riippumattoman kolmannen osapuolen todentamisen kustannuksista tai jos asiasta sovitaan yrityksen kanssa, pk-yrityksen on voitava jakaa kyseisen todentamisen tulokset muiden yritysten kanssa.

7. Kun on kyse 1 kohdassa tarkoitetuista tosiasiallisista haitallisista vaikutuksista, joita ei ole voitu lopettaa tai joiden laajuutta ei ole voitu minimoida 3, 5 ja 6 kohdassa tarkoitetuilla toimenpiteillä, yrityksen on viimeisenä keinona pidättäydyttävä luomasta uusia tai laajentamasta olemassa olevia suhteita liikeyritykseen, johon liittyen tai jonka toimintaketjussa vaikutus on ilmennyt, ja jos niiden suhteisiin sovellettava laki antaa siihen oikeuden, sen on toteutettava viimeisenä keinona seuraavat toimet:

▼B

- a) hyväksyttävä ja pantava täytäntöön ilman aiheutonta viivytystä tehostettu korjaava toimintasuunnitelma, joka koskee tiettyä haitallista vaikutusta, mukaan lukien käyttämällä tai lisäämällä yrityksen vipuvaikutusta keskeyttämällä väliaikaisesti liikesuhteet kyseisen toiminnan osalta, edellyttäen että voidaan kohtuudella olettaa, että kyseiset toimet onnistuvat; toimintasuunnitelmaan on sisällyttävä kaikkien siihen sisältyvien toimien hyväksymistä ja täytäntöönpanoa koskeva erityinen ja asianmukainen aikataulu, jonka aikana yritys voi myös etsiä vaihtoehtoisia liikekumppaneita;
- b) jos ei ole kohtuullista odottaa, että a alakohdassa tarkoitetut toimet onnistuvat, tai jos tehostetun korjaavan toimintasuunnitelman täytäntöönpanolla ei pystytä lopettamaan haitallisia vaikutuksia tai minimoimaan niiden laajuutta, lopetettava liikesuhde kyseisen toiminnan osalta, jos sen tosiasiallinen haitallinen vaikutus on vakava.

Ennen liikesuhteen väliaikaista keskeyttämistä tai lopettamista yrityksen on arvioitava, voidaanko kohtuudella olettaa, että keskeyttämisestä tai lopettamisesta aiheutuvat haitalliset vaikutukset ovat selvästi vakavampia kuin haitalliset vaikutukset, joita ei voitu lopettaa tai joiden laajuutta ei voitu riittävästi minimoida. Jos näin on, yritystä ei vaadita keskeyttämään tai lopettamaan liikesuhdetta, ja sen on voitava raportoida toimivaltaiselle valvontaviranomaiselle tällaisen päätöksen asianmukaisesti perustelluista syistä.

Jäsenvaltioiden on säädettävä mahdollisuudesta ensimmäisen alakohdan mukaisesti joko keskeyttää väliaikaisesti tai lopettaa liikesuhde lainsäädäntönsä piiriin kuuluvissa sopimuksissa lukuun ottamatta sopimuksia, joissa sopimuspuolilla on lakisääteinen velvoite tehdä sopimus.

Jos yritys päättää väliaikaisesti keskeyttää tai lopettaa liikesuhteen, sen on toteutettava toimia keskeyttämisen tai lopettamisen vaikutusten estämiseksi, lieventämiseksi tai lopettamiseksi, ilmoitettava liikekumppanille asiasta hyvissä ajoin ja seurattava päätökseen liittyvää tilannetta.

Jos yritys päättää olla väliaikaisesti keskeyttämättä tai lopettamatta liikesuhdetta tämän artiklan mukaisesti, sen on seurattava tosiasiallisia haitallisia vaikutuksia ja arvioitava määräajoin päätöstään ja sitä, onko käytettävissä muita asianmukaisia toimenpiteitä.

*12 artikla***Tosiasiallisten haitallisten vaikutusten korjaaminen**

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että jos yritys on aiheuttanut yksin tai yhdessä tosiasialliseen haitallisen vaikutuksen, sen on tarjottava korjaavia toimia.

2. Jos tosiasiallinen haitallinen vaikutus johtuu ainoastaan yrityksen liikekumppanista, yritys voi vapaaehtoisesti tarjota korjaavia toimia. Yritys voi myös käyttää kykyään vaikuttaa haitallisen vaikutuksen aiheuttavaan liikekumppaniin korjaavien toimien tarjoamiseksi.

*13 artikla***Tarkoituksenmukainen yhteistyö sidosryhmien kanssa**

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että yritykset toteuttavat asianmukaiset toimenpiteet tehdäkseen tarkoituksenmukaista yhteistyötä sidosryhmien kanssa tämän artiklan mukaisesti.

2. Yritysten on sidosryhmiä kuullessaan annettava niille tarvittaessa tarkoituksenmukaisia ja kattavia tietoja tehokkaiden ja avointen kuulemisten toteuttamiseksi, sanotun kuitenkaan rajoittamatta direktiivin (EU) 2016/943 soveltamista. Kuulluilla sidosryhmillä on oltava oikeus esittää perusteltu pyyntö saada asiaankuuluvia lisätietoja, jotka yrityksen on toimitettava kohtuullisessa ajassa ja asianmukaisessa ja ymmärrettävässä muodossa, sanotun kuitenkaan rajoittamatta direktiivin (EU) 2016/943 soveltamista. Jos yritys epää lisätietopyynnön, kuulluilla sidosryhmillä on oltava oikeus saada kirjalliset perustelut epäämiselle.

3. Sidosryhmiä on kuultava seuraavissa huolellisuusvelvoiteprosessin vaiheissa:

- a) kun kerätään tarvittavia tietoja tosiasiallisista tai mahdollisista haitallisista vaikutuksista niiden tunnistamiseksi, arvioimiseksi ja priorisoidumiseksi 8 ja 9 artiklan mukaisesti;
- b) kun laaditaan ennaltaehkäisyä koskevia ja korjaavia toimintasuunnitelmia 10 artiklan 2 kohdan ja 11 artiklan 3 kohdan mukaisesti sekä tehostettujen ennaltaehkäisyä koskevien ja kun laaditaan korjaavia toimintasuunnitelmia 10 artiklan 6 kohdan ja 11 artiklan 7 kohdan mukaisesti;
- c) kun päätetään lopettaa tai keskeyttää liikesuhde 10 artiklan 6 kohdan ja 11 artiklan 7 kohdan nojalla;
- d) kun hyväksytään asianmukaisia toimenpiteitä haitallisten vaikutusten korjaamiseksi 12 artiklan mukaisesti;
- e) tarvittaessa kun kehitetään laadullisia ja määrällisiä indikaattoreita 15 artiklan mukaista seuranta varten.

4. Jos ei ole kohtuudella mahdollista tehdä tarkoituksenmukaista yhteistyötä sidosryhmien kanssa siinä määrin kuin on tarpeen tämän direktiivin vaatimusten noudattamiseksi, yritysten on lisäksi kuultava asiantuntijoita, jotka voivat antaa uskottavaa tietoa tosiasiallisista tai mahdollisista haitallisista vaikutuksista.

5. Asianomaisia sidosryhmiä kuullessaan yritysten on tunnistettava ja käsiteltävä yhteistyön esteitä ja varmistettava, että osallistujiin ei kohdistu vasta- tai kostotoimia, muun muassa säilyttämällä luottamuksellisuuden tai nimettömyyden.

▼B

6. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että yritykset voivat täyttää tässä artiklassa säädetty velvoitteet tapauksen mukaan toimialakohtaisilla aloitteilla tai sidosryhmien yhteisaloitteilla edellyttäen, että kuulemismenettelyt täyttävät tässä artiklassa säädetty vaatimukset. Toimialakoh- taisten aloitteiden ja sidosryhmien yhteisaloitteiden käyttö ei riitä täyt- tämään velvoitetta kuulla yrityksen omia työntekijöitä ja heidän edustajiaan.

7. Yhteistyö työntekijöiden ja heidän edustajiensa kanssa ei rajoita työllisyyttä ja sosiaalisia oikeuksia koskevan unionin ja kansallisen lain- säädännön eikä sovellettavien työehtosopimusten soveltamista.

*14 artikla****Ilmoitusmekanismi ja valitusmenettely***

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että yritykset tarjoavat 2 kohdassa luetelluille henkilöille ja järjestöille mahdollisuuden tehdä niille valituk- sia, jos näillä henkilöillä tai järjestöillä on oikeutettu huoli tosiasiallisista tai mahdollisista haitallisista vaikutuksista, jotka kohdistuvat yritysten omaan toimintaan, niiden tytäryritysten toimintaan tai niiden toiminta- ketjuihin kuuluvien liikekumppanien toimintaan.

2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että valituksia voivat tehdä

a) luonnolliset henkilöt tai oikeushenkilöt, joihin haitallinen vaikutus kohdistuu tai joilla on perusteltu syy uskoa, että haitallinen vaikutus voi vaikuttaa heihin, sekä tällaisten henkilöiden puolesta heidän lail- liset edustajansa, kuten kansalaisjärjestöt ja ihmisoikeuksien puolustajat;

b) ammattiliitot ja muut työntekijöiden edustajat, jotka edustavat kysei- sessä toimintaketjussa työskenteleviä luonnollisia henkilöitä; ja

c) valituksen aiheena olevaan haitalliseen ympäristövaikutukseen liitty- villä aloilla toimivat kokeneet kansalaisjärjestöt.

3. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että yritykset ottavat käyttöön oikeudenmukaisen, julkisesti ja helposti saatavilla olevan, ennakoitavan ja avoimen menettelyn 1 kohdassa tarkoitettujen valitusten käsittelemi- seksi, mukaan lukien menettely yrityksen perusteettomiksi katsomien valitusten käsittelyä varten, ja tiedottavat kyseisestä menettelystä asian- omaisille työntekijöiden edustajille ja ammattiliitoille. Yritysten on to- teutettava kohtuullisesti käytettävissä olevia toimenpiteitä estääkseen kaikenlaiset vastatoimet varmistamalla valituksen tai ilmoituksen teh- neen henkilön tai järjestön henkilöllisyyden luottamuksellisuus kansal- lisen lainsäädännön mukaisesti. Jos tietoa on tarpeen jakaa, tämä on tehtävä tavalla, joka ei vaaranna valituksen tekijän turvallisuutta, myös olemalla paljastamatta kyseisen valituksen tekijän henkilöllisyyttä.

▼B

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että jos valitus on perusteltu, valituksen aiheena oleva haitallinen vaikutus katsotaan tunnistetuksi 8 artiklassa tarkoitetulla tavalla ja yritys toteuttaa asianmukaiset toimenpiteet 10, 11 ja 12 artiklan mukaisesti.

4. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että valituksen tekijöillä on oikeus

a) pyytää valituksen johdosta asianmukaisia jatkotoimia yritykseltä, jolle 1 kohdan mukainen valitus on tehty;

b) tavata yrityksen edustajia asianmukaisella tasolla, jotta voidaan keskustella valituksen aiheena olevista tosiasiallisista tai mahdollisista vakavista haitallisista vaikutuksista ja mahdollisista korjaavista toimista 12 artiklan mukaisesti;

c) saada yritykseltä tietoa siitä, millä perusteella valitus on katsottu perustelluksi tai perusteettomaksi, ja jos se on katsottu perustelluksi, saada tietoa toteutetuista tai toteutettavista toimista.

5. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että yritykset perustavat helposti saatavilla olevan mekanismin, jonka avulla henkilöt ja järjestöt voivat tehdä ilmoituksia, jos niillä on tietoa tai huoli tosiasiallisista tai mahdollisista haitallisista vaikutuksista, jotka kohdistuvat yritysten omaan toimintaan, niiden tytäryritysten toimintaan ja niiden toimintaketjuihin kuuluvien liikekumppanien toimintaan.

Mekanismeilla on varmistettava, että ilmoituksen voi tehdä joko nimettömänä tai luottamuksellisena kansallisen lainsäädännön mukaisesti. Yritysten on toteutettava kohtuullisesti sen käytettävissä olevia toimenpiteitä estääkseen kaikenlaiset vastatoimet varmistamalla, että ilmoituksen tehneen henkilön tai järjestön henkilöllisyys säilyy luottamuksellisena kansallisen lainsäädännön mukaisesti. Yritys voi tarvittaessa ilmoittaa ilmoituksen tehneille henkilöille tai järjestöille toteutetuista tai toteutettavista toimista.

6. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että yritysten on mahdollista täyttää 1 kohdassa, 3 kohdan ensimmäisessä alakohdassa ja 5 kohdassa säädetty velvoitteet osallistumalla yhteistoimintaan perustuviin valitusmenettelyihin ja ilmoitusmekanismeihin, muun muassa yritysten yhdessä käyttöön ottamiin valitusmenettelyihin, toimialajärjestöjen ja sidosryhmien yhteisaloitteiden taikka maailmanlaajuisten puitesopimusten kautta edellyttäen, että yhteistoimintaan perustuvat menettelyt ja mekanismit täyttävät tämän artiklan vaatimukset.

7. Tämän artiklan mukaisen ilmoituksen tai valituksen tekeminen ei saa olla edellytys sille, että niiden tekijät voivat käyttää 26 artiklan tai 29 artiklan mukaisia menettelyjä taikka muiden tuomioistuinten ulkopuolisia mekanismeja, eikä se saa estää niiden käyttämistä.

▼B*15 artikla***Seuranta**

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että yritykset arvioivat säännöllisesti omien toimiansa ja toimenpiteidensä sekä tytäryritystensä ja yrityksen toimintaketjuun liittyvien liikekumppaneidensa toimien ja toimenpiteiden täytäntöönpanoa ja seuratakseensa haitallisten vaikutusten tunnistamisen, ehkäisemisen, lieventämisen ja lopettamisen ja niiden laajuuden minimoimisen asianmukaisuutta ja tuloksellisuutta. Tällaisten arviointien on tapauksen mukaan perustuttava laadullisiin ja määrällisiin indikaattoreihin, ja niitä on tehtävä ilman aiheetonta viivytystä merkittävän muutoksen jälkeen mutta vähintään 12 kuukauden välein ja aina, kun on perusteltua syytä uskoa, että saattaa olla syntymässä uusi kyseisten haitallisten vaikutusten riski. Huolellisuusvelvoitetta koskeva toimintapolitiikka, tunnistetut haitalliset vaikutukset ja niistä johdetut asianmukaiset toimenpiteet on tarvittaessa saatettava ajan tasalle kyseisten arviointien tulosten mukaisesti, ja siinä on otettava sidosryhmiltä saadut merkitykselliset tiedot asianmukaisesti huomioon.

*16 artikla***Viestintä**

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että yritykset raportoivat tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvista asioista julkaisemalla verkkosivustollaan vuosittaisen selvityksen, sanotun kuitenkaan rajoittamatta tämän artiklan 2 kohdassa säädetyn poikkeuksen soveltamista. Vuosittainen selvitys julkaistaan:

- a) vähintään yhdellä 24 artiklan mukaisesti nimetyn valvontaviranomaisen jäsenvaltiossa käytetyistä virallisista kielistä, joka on myös unionin virallinen kieli, ja jollakin kansainvälisessä liiketoiminnassa yleisesti käytetyllä kielellä, jos kyseessä on jokin muu kieli;
- b) kohtuullisen ajan kuluessa mutta kuitenkin viimeistään 12 kuukauden kuluttua sen tilivuoden, jonka osalta selvitys on laadittu, tillinpäätöspäivästä tai direktiivin 2013/34/EU nojalla vapaaehtoisesti raportoitvien yritysten osalta vuositilinpäätöksen julkaisemispäivään mennessä.

Jos kyseessä on kolmannen maan lainsäädännön mukaisesti perustettu yritys, selvityksessä on oltava myös 23 artiklan 2 kohdan mukaisesti vaaditut tiedot yrityksen valtuutetusta edustajasta.

2. Edellä olevaa 1 kohtaa ei sovelleta yrityksiin, joihin sovelletaan kestävyysraportointia koskevia vaatimuksia direktiivin 2013/34/EU 19 a, 29 a tai 40 a artiklan mukaisesti, mukaan lukien ne, jotka ovat saaneet vapautuksen mainitun direktiivin 19 a artiklan 9 kohdan tai 29 a artiklan 8 kohdan mukaisesti.

▼B

3. Komissio antaa viimeistään 31 päivänä maaliskuuta 2027 tämän direktiivin 34 artiklan mukaisesti delegoituja säädöksiä, joilla täydennetään tätä direktiiviä vahvistamalla 1 kohdan mukaisen raportoinnin sisältö ja kriteerit ja täsmentämällä siihen erityisesti sisällytettävät riittävän yksityiskohtaiset tiedot huolellisuusvelvoitteen kuvauksesta, tunnistetuista tosiasiallisista ja mahdollisista haitallisista vaikutuksista ja niiden vuoksi toteutetuista asianmukaisista toimenpiteistä. Valmistellessaan näitä delegoituja säädöksiä komissio ottaa asianmukaisesti huomioon direktiivin 2013/34/EU 29 b ja 40 b artiklan nojalla hyväksytyt kestävyysraportointistandardit ja yhdenmukaistaa säädökset tarvittaessa niiden kanssa.

Hyväksyessään ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettuja delegoituja säädöksiä komissio varmistaa, että 3 artiklan 1 kohdan a alakohdan iii alakohdassa tarkoitettuihin yrityksiin, joihin sovelletaan asetuksen (EU) 2019/2088 4 artiklan mukaisia raportointivaatimuksia, sovellettavissa raportointivaatimuksissa ei ole päällekkäisyyksiä tinkimättä direktiivissä säädetyistä vähimmäisvelvoitteista.

*17 artikla***Tietojen saatavuus eurooppalaisessa keskitetyssä yhteyspisteessä**

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava 1 päivästä tammikuuta 2029 alkaen, että kun yritykset julkistavat tämän direktiivin 16 artiklan 1 kohdassa tarkoitetut vuosittaiset selvitykset, ne toimittavat kyseisen selvityksen samanaikaisesti tämän artiklan 3 kohdassa tarkoitettulle tiedonkeruuelimelle niiden asettamiseksi saataville asetuksen (EU) 2023/2859 mukaisesti perustetussa eurooppalaisessa keskitetyssä yhteyspisteessä (ESAP).

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettuun vuosittaiseen selvitykseen sisältyvät tiedot täyttävät seuraavat vaatimukset:

- a) tiedot toimitetaan asetuksen (EU) 2023/2859 2 artiklan 3 alakohdassa määritellyssä tietojen poiminnan mahdollistavassa muodossa tai, jos unionin oikeudessa tai kansallisessa lainsäädännössä niin edellytetään, mainitun asetuksen 2 artiklan 4 alakohdassa määritellyssä ko-
neluettavassa muodossa;
- b) tietoihin liitetään seuraavat metatiedot:
 - i) kaikki sen yrityksen nimet, johon tiedot liittyvät;
 - ii) asetuksen (EU) 2023/2859 7 artiklan 4 kohdan b alakohdan no-
jalla täsmennetty yrityksen oikeushenkilötunnus;
 - iii) asetuksen (EU) 2023/2859 7 artiklan 4 kohdan d alakohdan mu-
kaisesti täsmennetty yrityksen kokoluokka;
 - iv) asetuksen (EU) 2023/2859 7 artiklan 4 kohdan e alakohdan mu-
kaisesti täsmennetty yrityksen taloudellisen toiminnan ala tai alat;

▼B

- v) asetuksen (EU) 2023/2859 7 artiklan 4 kohdan c alakohdan mukaisesti luokiteltu tietojen tyyppi;
 - vi) maininta siitä, sisältyykö tietoihin henkilötietoja.
2. Sovellettaessa 1 kohdan b alakohdan ii alakohtaa jäsenvaltioiden on varmistettava, että yritykset hankkivat oikeushenkilötunnuksen.
3. Tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen tietojen asettamiseksi saataville ESAPissa jäsenvaltioiden on nimettävä viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2028 vähintään yksi asetuksen (EU) 2023/2859 2 artiklan 2 alakohdassa määritelty tiedonkeruuelin ja ilmoitettava asiasta Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaiselle.
4. Jotta voidaan varmistaa 1 kohdan mukaisesti toimitettujen tietojen tehokas kerääminen ja hallinnointi, komissiolle siirretään valta hyväksyä täytäntöönpanotoimenpiteitä, joissa täsmennetään seuraavat:
- a) muut tietojen ohella esitettävät metatiedot;
 - b) tietojen rakenne; ja
 - c) mitkä tiedot on toimitettava koneluettavassa muodossa ja mitä koneluettavaa muotoa tällaisissa tapauksissa on käytettävä.

*18 artikla***Mallisopimuslausekkeet**

Jotta yritysten olisi helpompaa noudattaa 10 artiklan 2 kohdan b alakohtaa ja 11 artiklan 3 kohdan c alakohtaa, komissio tukee niitä antamalla jäsenvaltioita ja sidosryhmiä kuultuaan ohjeita vapaaehtoisista mallisopimuslausekkeista viimeistään 26 päivänä tammikuuta 2027.

*19 artikla***Ohjeet**

1. Tukeakseen yrityksiä tai jäsenvaltioiden viranomaisia sen suhteen, miten yritysten olisi täytettävä huolellisuusvelvoitteensa käytännöllisellä tavalla, ja tarjotakseen tukea sidosryhmille komissio antaa jäsenvaltioita ja sidosryhmiä, Euroopan unionin perusoikeusvirastoa, Euroopan ympäristökeskusta, Euroopan työviranomaista ja tarvittaessa sellaisia kansainvälisiä järjestöjä ja muita elimiä, joilla on huolellisuusvelvoitetta koskevaa asiantuntemusta, kuultuaan ohjeita, myös yleisiä ohjeita ja alakohtaisia ohjeita tai ohjeita tietyistä haittavaikutuksista.
2. Edellä 1 kohdan mukaisesti annettaviin ohjeisiin olisi sisällyttävä seuraavat:

▼B

- a) ohjeet ja parhaat käytännöt, jotka koskevat huolellisuusvelvoitteen noudattamista 5–16 artiklassa säädettyjen velvoitteiden mukaisesti ja erityisesti 8 artiklan mukaista tunnistamisprosessia, 9 artiklan mukaista vaikutusten priorisointia, 10 artiklan 2 kohdan ja 11 artiklan 3 kohdan mukaisia asianmukaisia toimenpiteitä hankintakäytäntöjen mukauttamiseksi, 10 artiklan 6 kohdan ja 11 artiklan 7 kohdan mukaista vastuullista liikesuhteiden katkaisemista, 12 artiklan mukaisia asianmukaisia korjaavia toimia sekä sitä, miten sidosryhmät tunnistetaan ja heidän kanssaan tehdään yhteistyötä 13 artiklan mukaisesti, myös 14 artiklassa säädettyjen ilmoitusmekanismin ja valitusmenettelyn kautta;
- b) käytännön ohjeistusta 22 artiklan mukaisista suunnitelmista;
- c) alakohtainen ohjeistus;
- d) ohjeet yritystason riskitekijöiden, liiketoimintaan liittyvien, maantieteellisten ja kontekstuaalisten, tuote- ja palvelu- sekä alakohtaisten riskitekijöiden arviointiin, mukaan lukien konfliktialueisiin ja korkean riskin alueisiin liittyvät riskitekijät;
- e) viittaukset tässä direktiivissä säädettyjen velvoitteiden noudattamiseksi saatavilla oleviin data- ja tietolähteisiin sekä sellaisiin digitaalisiin välineisiin ja teknologioihin, jotka voisivat helpottaa ja tukea noudattamista;
- f) tiedot siitä, miten resursseja ja tietoja voidaan jakaa yritysten ja muiden oikeushenkilöiden kesken tämän direktiivin nojalla annettujen kansallisten säännösten noudattamiseksi 5 artiklan 3 kohdan mukaisen liikesalaisuuksien suojelun ja 13 artiklassa säädetyn mahdollisilta vasta- ja kostotoimilta suojaamisen mukaisesti;
- g) sidosryhmille ja niiden edustajille annettavat tiedot siitä, miten ne voivat osallistua kaikkiin huolellisuusvelvoiteprosessin vaiheisiin.

3. Edellä olevan 2 kohdan a, d ja e alakohdan mukaiset ohjeet annetaan viimeistään 26 päivänä tammikuuta 2027. Edellä olevan 2 kohdan b, f ja g alakohdan mukaiset ohjeet annetaan viimeistään 26 päivänä heinäkuuta 2027.

4. Tässä artiklassa tarkoitetut ohjeet on asetettava saataville kaikilla unionin virallisilla kielillä. Komissio tarkastelee ohjeita säännöllisesti uudelleen ja mukauttaa niitä tarvittaessa.

20 artikla

Liitännäistoimenpiteet

1. Tarjotakseen tietoa ja tukea yrityksille ja niiden liikekumppaneille sekä sidosryhmille, jäsenvaltioiden on perustettava ja ylläpidettävä yksin tai yhdessä tähän tarkoitettuja verkkosivustoja, alustoja tai portaalreja. Tässä yhteydessä on kiinnitettävä erityistä huomiota yritysten toimintaketjuissa oleviin pk-yrityksiin. Kyseisten verkkosivustojen, alustojen tai portaalien on tarjottava pääsy erityisesti seuraaviin:

- a) komission 16 artiklan 3 kohdan mukaisesti hyväksymissä delegoituissa säädöksissä vahvistettu raportoinnin sisältö ja kriteerit;
- b) komission ohjeistus vapaaehtoisista mallisopimuslausekkeista, joista säädetään 18 artiklassa, ja ohjeista, jotka se antaa 19 artiklan mukaisesti;
- c) keskitetty neuvontapalvelu, josta säädetään 21 artiklassa; ja
- d) sidosryhmille ja niiden edustajille annettavat tiedot siitä, miten ne voivat osallistua kaikkiin huolellisuusvelvoiteprosessin vaiheisiin.

2. Jäsenvaltiot voivat tukea pk-yrityksiä taloudellisesti, sanotun kuitenkaan rajoittamatta valtiontukisääntöjen soveltamista. Jäsenvaltiot voivat myös tarjota sidosryhmille tukea tässä direktiivissä säädettyjen oikeuksien käyttämisen helpottamiseksi.

3. Komissio voi täydentää jäsenvaltioiden tukitoimenpiteitä unionin unionissa ja kolmansissa maissa toteuttamien huolellisuusvelvoitetta koskevien tukitoimien pohjalta ja suunnitella uusia toimenpiteitä, mukaan lukien toimialakohtaisten aloitteiden tai sidosryhmien yhteisaloitteiden helpottaminen yritysten auttamiseksi täyttämään velvoitteensa.

4. Yritykset voivat osallistua toimialakohtaisiin aloitteisiin ja sidosryhmien yhteisaloitteisiin 7–16 artiklassa tarkoitettujen velvoitteiden täytäntöönpanossa siinä määrin kuin tällaiset aloitteet soveltuvat kyseisten velvoitteiden täyttämisen tukemiseen, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 25, 26 ja 29 artiklan soveltamista. Yritykset voivat arvioituaan niiden asianmukaisuuden erityisesti hyödyntää toimialakohtaisten aloitteiden tai sidosryhmien yhteisaloitteiden tai näiden aloitteiden jäsenten tekemiä asiaankuuluvia riskianalyseja tai liittyä niihin, ja ne voivat tällaisten aloitteiden kautta toteuttaa tehokkaita asianmukaisia toimenpiteitä tai liittyä mukaan sellaisiin. Näin tehdessään yritysten on seurattava tällaisten toimenpiteiden tehokkuutta ja jatkettava tarvittaessa asianmukaisten toimenpiteiden toteuttamista varmistaakseen, että ne täyttävät velvoitteensa.

Komissio ja jäsenvaltiot voivat helpottaa tiedon levittämistä tällaisista aloitteista ja niiden tuloksista. Komissio antaa yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa ohjeita, joissa vahvistetaan toimivuuskriteerit ja menetelmä, jolla yritykset voivat arvioida toimialan järjestelmien ja sidosryhmien yhteisaloitteiden toimivuutta.

▼B

5. Yritykset voivat käyttää riippumattoman kolmannen osapuolen suorittamia niiden toimintaketjuissa oleviin yrityksiin kohdistuvia tai niiltä saatavia todentamisia tukeakseen huolellisuusvelvoitteidensa täytäntöönpanoa siinä määrin kuin tällaiset aloitteet soveltuvat asiaankuuluvien velvoitteiden täyttämisen tukemiseen, sanotun kuitenkin rajoittamatta 25, 26 ja 29 artiklan soveltamista. Riippumattoman kolmannen osapuolen suorittaman todentamisen voi suorittaa muu yritys tai toimialakohtainen aloite tai sidosryhmien yhteisaloite. Todentamisen suorittavien riippumattomien kolmansien osapuolten on toimittava puolueettomasti ja täysin yrityksistä riippumattomasti, oltava vailla eturistiriitoja ja vapaita suorasta tai välillisestä ulkoisesta vaikutuksesta ja pidättäydyttävä kaikista toimista, jotka ovat ristiriidassa niiden riippumattomuuden kanssa. Niillä on oltava haitallisen vaikutuksen luonteen mukaisesti ympäristö- tai ihmisoikeusasioiden kokemusta ja osaamista, ja niiden on oltava vastuussa suorittamansa todentamisen laadusta ja luotettavuudesta.

Komissio antaa yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa ohjeita, joilla vahvistetaan toimivuuskriteerit ja menetelmät, joiden avulla yritykset voivat arvioida todentamisen suorittavien kolmansien osapuolten toimivuutta, sekä ohjeita kolmannen osapuolen suorittaman todentamisen tarkkuuden, tehokkuuden ja eheyden seurantaan varten.

*21 artikla***Keskitetty neuvontapalvelu**

1. Komissio perustaa keskitetyn neuvontapalvelun, jonka kautta yritykset voivat pyytää tietoja ja neuvoja siitä, miten ne voivat täyttää tässä direktiivissä säädetty velvoitteensa, ja saada tukea siihen.

2. Kunkin jäsenvaltion asiaankuuluvien kansallisten viranomaisten on tehtävä yhteistyötä keskitetyn neuvontapalvelun kanssa auttaakseen tietojen ja ohjeiden sovittamisessa kansallisiin olosuhteisiin ja kyseisten tietojen ja ohjeiden levittämisessä.

*22 artikla***Ilmastonmuutoksen torjunta**

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että 2 artiklan 1 kohdan a, b ja c alakohdassa ja 2 artiklan 2 kohdan a, b ja c alakohdassa tarkoitetut yritykset hyväksyvät ja toteuttavat ilmastonmuutoksen hillintää koskevan siirtymäsuunnitelman, jolla pyritään varmistamaan parhaaksi katsotulla tavalla, että yrityksen liiketoimintamalli ja -strategia sopivat yhteen niiden tavoitteiden kanssa, jotka koskevat kestävään talouteen siirtymistä, ilmaston lämpenemisen rajoittamista 1,5 celsiusasteeseen Pariisin sopimuksen mukaisesti sekä ilmastoneutraaliuden saavuttamista asetuksen (EU) 2021/1119 mukaisesti, mukaan lukien sen välitavoitteet ja vuodeksi 2050 asetetut ilmastoneutraaliustavoitteet sekä tapauksen mukaan sitä, missä määrin hiili-, öljy- ja kaasualan toiminnot ovat edustettuina yrityksessä.

▼B

Ensimmäisessä alakohdassa tarkoitetun ilmastomuutoksen hillintää koskevan siirtymäsuunnitelman on sisällettävä

- a) ilmastomuutokseen liittyvät aikasidonnaiset, vuodelle 2030 ja viiden vuoden välein vuoteen 2050 asti asetetut tavoitteet, jotka perustuvat luotettavaan tieteelliseen näyttöön, ja tarvittaessa kasvihuonekaasupäästöjen ehdottomat päästövähennystavoitteet päästöluokan 1, 2 ja 3 kasvihuonekaasupäästöille kunkin merkittävän luokan osalta;
- b) kuvaus tunnistetuista hiilestä irtautumisen keinoista ja a alakohdassa tarkoitettujen tavoitteiden saavuttamiseksi suunnitelluista keskeisistä toimista, mukaan lukien tarvittaessa muutokset yrityksen tuote- ja palveluvalikoimaan ja uusien teknologioiden käyttöönotto;
- c) selitys ja määrällinen selvitys ilmastomuutoksen hillintää koskevan siirtymäsuunnitelman täytäntöönpanoa tukevista investoinneista ja rahoituksesta; ja
- d) kuvaus hallinto-, johto- ja valvontaelinten roolista ilmastomuutoksen hillintää koskevassa siirtymä suunnitelmassa.

2. Yritysten, jotka raportoivat ilmastomuutoksen hillintää koskevasta siirtymäsuunnitelmasta tapauksen mukaan direktiivin 2013/34/EU 19 a, 29 a tai 40 a artiklan mukaisesti, katsotaan noudattaneen tämän artiklan 1 kohdassa säädettyä ilmastomuutoksen hillintää koskevan siirtymäsuunnitelman hyväksymisvelvoitetta.

Yritysten, jotka kuuluvat tapauksen mukaan direktiivin 2013/34/EU 29 a tai 40 a artiklan mukaisesti raportoituun emoyhtiönsä ilmastomuutoksen hillintää koskevaan siirtymäsuunnitelmaan, katsotaan noudattaneen tämän artiklan 1 kohdassa säädettyä ilmastomuutoksen hillintää koskevan siirtymäsuunnitelman hyväksymisvaatimusta.

3. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että 1 kohdassa tarkoitettu ilmastomuutoksen hillintää koskeva siirtymäsuunnitelma saatetaan ajan tasalle 12 kuukauden välein ja että siihen sisältyy kuvaus yrityksen edistymisestä 1 kohdan toisen alakohdan a alakohdassa tarkoitettujen tavoitteiden saavuttamisessa.

23 artikla

Valtuutettu edustaja

1. Jäsenvaltioiden on edellytettävä, että 2 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu jäsenvaltiossa toimiva yritys nimeää valtuutetuksi edustajakseen luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön, joka on sijoittautunut johonkin niistä jäsenvaltioista tai jolla on kotipaikka jossakin niistä jäsenvaltioista, joissa se toimii. Nimitys on voimassa, kun valtuutettu edustaja on vahvistanut sen hyväksyvänsä.

▼B

2. Jäsenvaltioiden on edellytettävä, että valtuutettu edustaja taikka yritys ilmoittaa valtuutetun edustajan nimen, osoitteen, sähköpostiosoitteen ja puhelinnumeron sen jäsenvaltion valvontaviranomaiselle, jossa valtuutetulla edustajalla on kotipaikka tai johon se on sijoittautunut, ja, jos tämä ei ole sama, 24 artiklan 3 kohdassa täsmennetylle toimivaltaiselle valvontaviranomaiselle. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että valtuutettu edustaja veloitetaan pyynnöstä toimittamaan jäljennös nimeämisasiakirjasta jonkin jäsenvaltion virallisella kielellä jollekin valvontaviranomaisista.

3. Jäsenvaltioiden on edellytettävä, että valtuutettu edustaja taikka yritys ilmoittaa sen jäsenvaltion valvontaviranomaiselle, jossa valtuutetulla edustajalla on kotipaikka tai johon se on sijoittautunut, ja, jos tämä ei ole sama, 24 artiklan 3 kohdassa täsmennetylle toimivaltaiselle valvontaviranomaiselle, että yritys on 2 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu yritys.

4. Jäsenvaltioiden on edellytettävä, että kukin yritys valtuuttaa valtuutetun edustajansa vastaanottamaan valvontaviranomaisilta viestejä kaikenlaista asioista, jotka ovat tarpeen tämän direktiivin saattamiseksi osaksi kansallista lainsäädäntöä annettujen kansallisten säännösten noudattamiseksi ja täytäntöönpanemiseksi. Yritysten on annettava valtuutetulle edustajalleen tarvittavat valtuudet ja resurssit tehdä yhteistyötä valvontaviranomaisten kanssa.

5. Jos 2 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu yritys ei noudata tässä artiklassa säädettyjä velvoitteita, kaikilla niillä jäsenvaltioilla, joissa kyseinen yritys toimii, on toimivalta valvoa kyseisten velvoitteiden noudattamista kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti. Jäsenvaltion, joka aikoo valvoa tässä artiklassa säädettyjen velvoitteiden noudattamista, on ilmoitettava asiasta valvontaviranomaisille 28 artiklan mukaisesti perustetun valvontaviranomaisten eurooppalaisen verkoston kautta, jotta muut jäsenvaltiot eivät valvo niiden noudattamista.

*24 artikla***Valvontaviranomaiset**

1. Jokaisen jäsenvaltion on nimettävä yksi tai useampi valvontaviranomainen valvomaan 7–16 artiklan ja 22 artiklan nojalla annetuissa kansallisissa säännöksissä säädettyjen velvoitteiden noudattamista.

2. Edellä 2 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun yrityksen osalta toimivaltainen viranomainen on sen jäsenvaltion valvontaviranomainen, jossa yrityksellä on sääntömääräinen kotipaikka.

3. Edellä 2 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun yrityksen osalta toimivaltainen viranomainen on sen jäsenvaltion valvontaviranomainen, jossa yrityksellä on sivuliike. Jos yrityksellä ei ole sivuliikettä missään jäsenvaltiossa tai jos sillä on sivuliikkeitä eri jäsenvaltioissa, toimivaltainen valvontaviranomainen on sen jäsenvaltion valvontaviranomainen, jossa yritys on tuottanut suurimman osan nettoliikevaihdostaan unionissa tilivuonna, joka edeltää 37 artiklassa tarkoitettua päivää tai sitä päivää, jona yritys ensimmäistä kertaa täyttää 2 artiklan 2 kohdassa säädetty edellytykset, edeltävää viimeistä tilivuotta, sen mukaan, kumpi näistä ajankohdista on myöhäisempi.

▼B

Edellä 2 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu yritys voi sellaisen olosuhteiden muutoksen vuoksi, jonka seurauksena se alkaa tuottaa suurimman osan unionin liikevaihdostaan eri jäsenvaltiossa, esittää asianmukaisesti perustellun pyynnön sen valvontaviranomaisen vaihtamiseksi, jolla on toimivalta valvoa tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvia asioita kyseisen yrityksen osalta.

4. Jos emoyhtiö täyttää tästä direktiivistä johtuvat velvoitteet tytäryritystensä puolesta 6 artiklan mukaisesti, emoyhtiön toimivaltaisen valvontaviranomaisen on tehtävä yhteistyötä tytäryrityksen toimivaltaisen valvontaviranomaisen kanssa, jolla on edelleen toimivalta varmistaa, että tytäryritykseen sovelletaan 25 artiklan mukaisia valtuuksia. Tältä osin 28 artiklan mukaisesti perustetun valvontaviranomaisten eurooppalaisen verkoston on helpotettava tarvittavaa yhteistyötä, koordinointia ja keskinäistä avunantoa 28 artiklan mukaisesti.

5. Jos jäsenvaltio nimeää useamman kuin yhden valvontaviranomaisen, sen on varmistettava, että kyseisten valvontaviranomaisten toimivalta määritellään selkeästi ja että ne tekevät läheistä ja tuloksellista yhteistyötä keskenään.

6. Jäsenvaltiot voivat nimetä säänneltyjen rahoitusalan yritysten valvonnasta vastaavat viranomaiset myös tässä direktiivissä tarkoitetuiksi valvontaviranomaisiksi.

7. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle 26 päivään heinäkuuta 2026 mennessä tämän artiklan nojalla nimettyjen valvontaviranomaisten nimet ja yhteystiedot sekä niiden valtuudet, jos valvontaviranomaisia on useita. Niiden on ilmoitettava komissiolle kaikista näiden tietojen muutoksista.

8. Komissio julkaisee, muun muassa verkkosivustollaan, valvontaviranomaisten luettelon ja, jos jäsenvaltiossa on useita valvontaviranomaisia, kunkin viranomaisen tähän direktiiviin liittyvät valtuudet. Komissio saattaa luettelon säännöllisesti ajan tasalle jäsenvaltioilta saatujen tietojen perusteella.

9. Jäsenvaltioiden on taattava valvontaviranomaisten riippumattomuus ja varmistettava, että ne ja kaikki niiden palveluksessa työskentelevät tai työskennelleet henkilöt sekä niiden puolesta toimivat tilintarkastajat, asiantuntijat tai muut niiden puolesta toimivat henkilöt käyttävät valtuuksiaan puolueettomasti, läpinäkyvästi ja salassapitovelvollisuutta asianmukaisesti noudattaen. Jäsenvaltioiden on erityisesti varmistettava, että valvontaviranomaiset ovat oikeudellisesti ja toiminnallisesti riippumattomia ja vapaita suorasta tai välillisestä ulkoisesta vaikutuksesta, muun muassa tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvista yrityksistä tai muista markkinaintresseistä, ja että niiden henkilöstöllä ja niiden hallinnosta vastaavilla henkilöillä ei ole eturistiriitoja, heihin sovelletaan luottamuksellisuutta koskevia vaatimuksia ja he pidäytyvät kaikesta toiminnasta, joka on ristiriidassa heidän tehtäviensä kanssa.

10. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että valvontaviranomaiset julkaisevat ja asettavat saataville verkossa vuosikertomuksen tämän direktiivin mukaisesta toiminnastaan.

25 artikla

Valvontaviranomaisten valtuudet

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että valvontaviranomaisilla on asianmukaiset valtuudet ja resurssit niille tämän direktiivin nojalla annettujen tehtävien suorittamiseen, mukaan lukien valtuudet velvoittaa yritykset antamaan tietoja ja tekemään tutkimuksia, jotka liittyvät 7–16 artiklassa säädettyjen velvoitteiden noudattamiseen. Jäsenvaltioiden on edellytettävä, että valvontaviranomaiset valvovat ilmastonmuutoksen hillintää koskevan siirtymäsuunnitelman hyväksymistä ja suunnittelua 22 artiklan 1 kohdassa säädettyjen vaatimusten mukaisesti.

2. Valvontaviranomainen voi käynnistää tutkinnan omasta aloitteestaan tai sille 26 artiklan nojalla ilmoitettujen perusteltujen huolien vuoksi, jos se katsoo saaneensa riittävästi siihen viittaavaa tietoa, että yritys saattaa rikkoa tämän direktiivin nojalla annetuissa kansallisissa säännöksissä säädettyjä velvoitteita.

3. Tarkastukset on tehtävä sen jäsenvaltion kansallisen lainsäädännön mukaisesti, jossa tarkastus tehdään, ja sen jälkeen, kun yritykselle on annettu ennakkovaroitus, paitsi jos ennakoilmoitus haittaisi tarkastuksen tuloksellisuutta. Jos valvontaviranomainen haluaa osana tutkintaansa tehdä tarkastuksen muun kuin oman jäsenvaltionsa alueella, sen on pyydettävä 28 artiklan 3 kohdan nojalla apua kyseisen jäsenvaltion valvontaviranomaiselta.

4. Jos valvontaviranomainen havaitsee 1 ja 2 kohdan nojalla toteutettujen toimien tuloksena, että tämän direktiivin nojalla annettuja kansallisia säännöksiä ei ole noudatettu, sen on annettava kyseiselle yritykselle riittävä määräaika korjaavien toimien toteuttamiseksi, jos tällaiset toimet ovat mahdollisia.

Korjaavien toimien toteuttaminen ei estä seuraamusten määräämistä 27 artiklan mukaisesti tai siviilioikeudellisen korvausvastuun syntymistä 29 artiklan mukaisesti.

5. Valvontaviranomaisilla on tehtäviään hoitaessaan oltava vähintään valtuudet

a) määrätä yritys

i) lopettamaan tämän direktiivin nojalla annettujen kansallisten säännösten rikkominen toteuttamalla toimi tai lopettamalla toiminta;

ii) pidättäytymään toistamasta kyseistä toimintaa; ja

iii) tarvittaessa toteuttamaan korjaavia toimia, jotka ovat oikeassa suhteessa rikkomiseen ja tarpeen sen lopettamiseksi;

▼B

- b) määrätä 27 artiklan mukaisia seuraamuksia; ja
 - c) toteuttaa väliaikaisia toimenpiteitä, jos on olemassa välitön riski vakavasta ja peruuttamattomasta vahingosta.
6. Valvontaviranomaisten on käytettävä tässä artiklassa tarkoitettuja valtuuksia kansallisen lainsäädännön mukaisesti
- a) suoraan;
 - b) yhteistyössä muiden viranomaisten kanssa; tai
 - c) saattamalla asia toimivaltaisten oikeusviranomaisten käsiteltäväksi, ja näiden oikeusviranomaisten on varmistettava, että kyseiset oikeussuojakeinot ovat tehokkaita ja niillä on vastaava vaikutus kuin valvontaviranomaisten suoraan määräämillä seuraamuksilla.
7. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että jokaisella luonnollisella tai oikeushenkilöllä on oikeus tehokkaihin oikeussuojakeinoihin itseään koskevaa valvontaviranomaisen oikeudellisesti sitovaa päätöstä vastaan kansallisen lainsäädännön mukaisesti.
8. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että valvontaviranomaiset pitävät kirjaa 1 kohdassa tarkoitetuista tutkimuksista ja ilmoittavat erityisesti niiden luonteen ja tuloksen sekä pitävät kirjaa mahdollisista 5 kohdan nojalla toteutetuista täytäntöönpanotoimista.
9. Valvontaviranomaisten päätökset siitä, noudattaako yritys tämän direktiivin nojalla hyväksyttyjä kansallisia säännöksiä, eivät rajoita yrityksen siviilioikeudellista korvausvastuuta 29 artiklan nojalla.

*26 artikla***Perustellut huolet**

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että luonnollisilla ja oikeushenkilöillä on oikeus esittää valvontaviranomaisille perusteltuja huolia helposti käytettävissä olevien kanavien kautta, jos niillä on objektiivisten olosuhteiden perusteella syytä uskoa, että yritys ei noudata tämän direktiivin nojalla annettuja kansallisia säännöksiä.
2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että jos perusteltuja huolia esittävät henkilöt sitä pyytävät, valvontaviranomainen toteuttaa tarvittavat toimenpiteet suojatakseen asianmukaisesti kyseisen henkilön henkilöllisyyden ja sellaiset henkilötiedot, joiden ilmaiseminen olisi tälle haitallista.
3. Jos perusteltu huoli kuuluu jonkin toisen valvontaviranomaisen toimivaltaan, huolenilmaisun vastaanottavan viranomaisen on toimitettava se kyseiselle viranomaiselle.

▼B

4. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että valvontaviranomaiset arvioivat perustellut huolet asiaankuuluvana ajankohtana ja käyttävät tarvittaessa 25 artiklassa tarkoitettuja valtuuksiaan.

5. Valvontaviranomaisen on mahdollisimman pian ja kansallisen lainsäädännön asiaa koskevien säännösten mukaisesti ja unionin oikeutta noudattaen ilmoitettava 1 kohdassa tarkoitettulle henkilölle tämän perustellun huolen arvioinnin tuloksesta ja perusteltava se. Valvontaviranomaisen on myös ilmoitettava asiasta perustellun huolen esittäneille henkilöille, joilla on kansallisen lainsäädännön mukaisesti oikeutettu etu asiassa, päätöksestään hyväksyä tai hylätä toimia koskeva pyyntö sekä kuvaus jatkotoimista ja toimenpiteistä sekä käytännön tietoja mahdollisuudesta turvautua hallinnollisiin ja tuomioistuimessa toteutettaviin muutoksenhakumenettelyihin.

6. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että henkilöillä, jotka esittävät perustellun huolen tämän artiklan mukaisesti ja joilla on kansallisen lainsäädännön mukaisesti oikeutettu etu asiassa, on mahdollisuus saattaa asia sellaisen tuomioistuimen tai muun riippumattoman ja puolueettoman julkisen elimen käsiteltäväksi, jolla on toimivalta tutkia valvontaviranomaisen päätösten menettelyllinen ja sisällöllinen laillisuus sekä sen toimia tai laiminlyöntejä.

*27 artikla***Seuraamukset**

1. Jäsenvaltioiden on säädettävä tämän direktiivin nojalla annettujen kansallisten säännösten rikkomiseen sovellettavista seuraamuksista, taloudelliset seuraamukset mukaan lukien, ja toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet niiden täytäntöönpanon varmistamiseksi. Seuraamusten on oltava tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia.

2. Päätettäessä seuraamusten määräämisestä ja niiden luonteesta ja asianmukaisesta tasosta on otettava asianmukaisesti huomioon

- a) rikkomisen luonne, vakavuus ja kesto sekä rikkomisesta johtuvien vaikutusten vakavuus;
- b) edellä olevien 10 ja 11 artiklan nojalla mahdollisesti tehdyt investoinnit ja annettu kohdennettu tuki;
- c) mahdollinen yhteistyö muiden toimijoiden kanssa, jotta voidaan puuttua kyseessä oleviin vaikutuksiin;
- d) tarvittaessa se, missä määrin priorisointipäätökset on tehty 9 artiklan mukaisesti;
- e) yrityksen asiaankuuluvat aiemmat tämän direktiivin nojalla annettujen kansallisten säännösten rikkomiset, jotka on todettu lopullisella päätöksellä;

▼B

f) se, missä määrin yritys on toteuttanut korjaavia toimia kyseisen kohteen osalta;

g) yrityksen rikkomisen vuoksi saamat taloudelliset edut tai välttämät tappiot;

h) mahdolliset muut asianomaisen tapauksen olosuhteisiin sovellettavat raskauttavat tai lieventävät tekijät.

3. Jäsenvaltioiden on säädettävä ainakin seuraavista seuraamuksista:

a) taloudelliset seuraamukset;

b) jos yritys ei noudata taloudellisen seuraamuksen määräämistä koskevaa päätöstä sovellettavassa määräajassa, julkinen lausunto, josta käy ilmi rikkomisesta vastuussa oleva yritys ja rikkomisen luonne.

4. Taloudellisia seuraamuksia määrättäessä niiden on perustuttava yrityksen maailmanlaajuiseen nettoliikevaihtoon. Taloudellisten seuraamusten enimmäismäärän on oltava vähintään 5 prosenttia yrityksen maailmanlaajuisesta nettoliikevaihdosta sakon määräämisestä tehtyä päätöstä edeltävänä tilivuotena.

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että 2 artiklan 1 kohdan b alakohdassa ja 2 artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitettujen yritysten osalta taloudelliset seuraamukset lasketaan ottaen huomioon perimmäisen emotionyhtiön ilmoittama konsolidoitu liikevaihto.

5. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kaikki valvontaviranomaisten päätökset, jotka sisältävät tämän direktiivin nojalla annettujen kansallisten säännösten rikkomiseen liittyviä seuraamuksia, julkaistaan, ovat julkisesti saatavilla vähintään viiden vuoden ajan ja toimitetaan 28 artiklan mukaisesti perustetulle valvontaviranomaisten eurooppalaiselle verkostolle. Julkaistu päätös ei saa sisältää asetuksen (EU) 2016/679 4 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja henkilötietoja.

28 artikla

Valvontaviranomaisten eurooppalainen verkosto

1. Komissio perustaa valvontaviranomaisten eurooppalaisen verkoston, joka koostuu valvontaviranomaisten edustajista. Valvontaviranomaisten eurooppalainen verkosto helpottaa valvontaviranomaisten välistä yhteistyötä sekä valvontaviranomaisten sääntely-, tutkinta-, seuraamus- ja valvontakäytäntöjen koordinointia ja yhdenmukaistamista sekä tarvittaessa tietojen jakamista niiden kesken.

Komissio voi kutsua unionin virastoja, joilla on hyödyllistä asiantuntemusta tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvilta aloilta, liittymään valvontaviranomaisten eurooppalaiseen verkostoon.

▼B

2. Jäsenvaltioiden on tehtävä yhteistyötä valvontaviranomaisten eu-rooppalaisen verkoston kanssa lainkäyttövaltaansa kuuluvien yritysten määrittämiseksi, erityisesti toimittamalla kaikki tarvittavat tiedot sen arvioimiseksi, täyttääkö kolmannen maan yritys 2 artiklassa säädettyt perusteet. Komissio perustaa suojatun tietojenvaihtojärjestelmän, joka koskee sellaisen 2 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun yrityksen, jolla ei ole sivuliikettä missään jäsenvaltiossa tai jonka sivuliikkeet sijaitsevat eri jäsenvaltioissa, nettoliikenvaihtoa unionissa koskevia tietoja, ja jonka kautta jäsenvaltioiden on säännöllisesti ilmoitettava hallussaan olevat tiedot kyseisten yritysten nettoliikenvaihdoista. Komissio analysoi kyseiset tiedot kohtuullisen ajan kuluessa ja ilmoittaa sille jäsenvaltiolle, jossa yritys tuotti suurimman osan nettoliikenvaihdoistaan unionissa viimeistä tilivuotta edeltävän tilivuoden aikana, että yritys on 2 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu yritys ja että jäsenvaltion valvontaviranomainen on 24 artiklan 3 kohdan mukaisesti toimivaltainen.

3. Valvontaviranomaisten on annettava toisilleen tehtäviensä suorittamiseen tarvittavaa tietoa ja keskinäistä apua ja toteutettava toimenpiteitä, jotka mahdollistavat tehokkaan keskinäisen yhteistyön. Keskinäiseen avunantoon kuuluu yhteistyö 25 artiklassa tarkoitettujen valtuuksien käyttämiseksi, myös tarkastusten ja tietopyyntöjen osalta.

4. Valvontaviranomaisten on toteutettava kaikki asianmukaiset toimenpiteet voidakseen vastata toisen valvontaviranomaisen esittämään avunpyyntöön ilman aiheutonta viivytystä ja viimeistään kuukauden kulluttua pyynnön vastaanottamisesta. Määräaikaa voidaan asianmukaisin perustein jatkaa enintään kahdella kuukaudella, jos se on tapauksen olosuhteista johtuen tarpeen. Tällaisiin toimenpiteisiin voi kuulua erityisesti tutkinnan toteuttamista koskevien tietojen toimittaminen.

5. Avunpyynnöissä on esitettävä kaikki tarvittavat tiedot, kuten pyynnön tarkoitus ja syyt. Valvontaviranomaisten on käytettävä avunpyynnön kautta saatuja tietoja ainoastaan siihen tarkoitukseen, jota varten niitä on pyydetty.

6. Pynnön vastaanottanut valvontaviranomainen ilmoittaa pyynnön esittäneelle valvontaviranomaiselle pyyntöön vastaamiseksi toteutettavien toimenpiteiden tuloksista tai tapauksen mukaan etenemisestä.

7. Valvontaviranomaiset eivät saa periä toisiltaan maksuja avunpyynnön perusteella toteutetuista toimista ja toimenpiteistä.

Valvontaviranomaiset voivat kuitenkin keskenään sopia säännöistä, jotka koskevat tiettyjen avunannosta poikkeustapauksissa aiheutuvien kustannusten korvaamista.

▼B

8. Valvontaviranomaisten, joka on toimivaltainen 24 artiklan 3 kohdan nojalla, on ilmoitettava tästä ja kaikista toimivaltaisen valvontaviranomaisten muuttamista koskevista pyynnöistä valvontaviranomaisten eurooppalaiselle verkostolle.

9. Jos toimivaltaisuudesta on epäilyjä, toimivallan perustana olevat tiedot jaetaan valvontaviranomaisten eurooppalaiselle verkostolle, joka voi koordinoita toimia ratkaisun löytämiseksi.

10. Valvontaviranomaisten eurooppalaisen verkoston on julkaistava

- a) edellä 27 artiklan 5 kohdassa tarkoitetut valvontaviranomaisten päätökset, jotka sisältävät seuraamuksia; ja
- b) ohjeellinen luettelo tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvista kolmansien maiden yrityksistä.

*29 artikla***Yritysten siviilioikeudellinen vastuu ja oikeus täyteen korvaukseen**

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että yritys voidaan saattaa korvausvastuuseen luonnolliselle henkilölle tai oikeushenkilölle aiheutuneesta vahingosta, edellyttäen, että

- a) yritys on tahallisesti tai tuottamuksellisesti jättänyt noudattamatta 10 ja 11 artiklassa säädettyjä velvoitteita silloin kun tämän direktiivin liitteessä luetellun oikeuden, kiellon tai velvoitteen tarkoituksena on suojella luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä; ja
- b) edellä a alakohdassa tarkoitetun laiminlyönnin seurauksena luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön kansallisessa lainsäädännössä suojatulle oikeudelliselle edulle on aiheutunut vahinkoa.

Yrityksen ei voida katsoa olevan korvausvastuussa vahingoista, jotka sen toimintaketjuun kuuluvat liikekumppanit ovat yksin aiheuttaneet.

2. Jos yritys on 1 kohdan mukaisesti korvausvastuussa, luonnollisella henkilöllä tai oikeushenkilöllä on oikeus saada täysi korvaus vahingosta kansallisen lainsäädännön mukaisesti. Tämän direktiivin mukainen täysi korvaus ei saa johtaa liialliseen korvaukseen, oli sitten kyseessä rankaiseva, moninkertainen tai muu vahingonkorvaus.

3. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että

- a) vanhentumisaikojen alkamista, kestoja, lykkäämistä tai keskeyttämistä koskevat kansalliset säännöt eivät saa aiheuttomasti haitata vahingonkorvauskanteiden nostamista eivätkä missään tapauksessa saa olla rajoittavampia kuin yleistä siviilioikeudellista vastuuta koskevia kansallisia järjestelmiä koskevat säännöt;

▼B

tämän direktiivin mukaisten vahingonkorvauskanteiden nostamisen vanhentumisajan on oltava vähintään viisi vuotta eikä missään tapauksessa lyhyempi kuin yleistä siviilioikeudellista vastuuta koskeissa kansallisissa järjestelmissä säädetty vanhentumisaika;

vanhentumisajat eivät saa alkaa kulua, ennen kuin rikkominen on päättynyt ja kantaja tietää tai sen voidaan kohtuudella olettaa tietävän

- i) toiminnasta ja siitä, että se merkitsee rikkomista;
 - ii) siitä, että rikkominen on aiheuttanut sille vahinkoa; ja
 - iii) rikkomiseen syyllistyneen henkilöllisyydestä;
- b) oikeudenkäyntikulut eivät ole niin kalliita, että kantajat eivät voisi hakea oikeutta;
- c) kantajat voivat hakea kieltotoimenpiteitä, myös yksinkertaistetussa menettelyssä; kyseiset kieltotoimenpiteet toteutetaan lopullisena tai väliaikaisena toimenpiteenä, jolla lopetetaan tämän direktiivin nojalla annettujen kansallisten säännösten rikkominen toteuttamalla toimi tai lopettamalla toiminta;
- d) säädetään kohtuullisista edellytyksistä, joiden mukaisesti väitetty vahinkoa kärsinyt osapuoli voi valtuuttaa johonkin jäsenvaltioon sijoitautuneen ammattijärjestön, valtiosta riippumattoman ihmisoikeus- tai ympäristöjärjestön tai muun valtiosta riippumattoman järjestön ja kansallisen lainsäädännön mukaisesti kansalliset ihmisoikeusinstituutiot nostamaan kanteita väitetyn vahinkoa kärsineen osapuolen oikeuksien täytäntöönpanemiseksi, sanotun kuitenkaan rajoittamatta siviiliprosessia koskevien kansallisten sääntöjen soveltamista;
- ammattiliitolle tai valtiosta riippumattomalle järjestölle voidaan myöntää lupa tämän alakohdan ensimmäisen alakohdan nojalla, jos se täyttää kansallisessa lainsäädännössä säädetyt vaatimukset; näihin vaatimuksiin voi kuulua sen oman pysyvän läsnäolon ylläpitäminen ja sen sääntöjen mukaisesti se, että se ei osallistu kaupallisesti eikä ainoastaan tilapäisesti tämän direktiivin nojalla suojattujen oikeuksien tai kansallisen lainsäädännön vastaavien oikeuksien toteuttamiseen;
- e) kun kanne nostetaan ja kantaja esittää perustelut, jotka sisältävät kohtuullisesti saatavilla olevia tosiseikkoja ja todisteita, jotka riittävät tukemaan hänen vahingonkorvauskanteensa uskottavuutta, ja on ilmoittanut, että yrityksellä on käytettävissään lisätodisteita, tuomioistuimet voivat määrätä, että yritys esittää tällaiset todisteet kansallisen prosessioikeuden mukaisesti;

▼B

kansallisten tuomioistuinten on rajattava todisteiden esittäminen siihen, mikä on tarpeen ja oikeasuhteista mahdollisen kanteen tai vahingonkorvauskanteen tukemiseksi, sekä todisteiden säilyttäminen siihen, mikä on tarpeen ja oikeasuhteista tällaisen vahingonkorvauskanteen tukemiseksi; määrittäessään, onko todisteiden esittämistä tai säilyttämistä koskeva määräys oikeasuhteinen, kansallisten tuomioistuinten on otettava huomioon seuraavat: missä määrin kanteen tai puolustuksen tukena on käytettävissä olevia tosiseikkoja ja todisteita, jotka oikeuttavat todisteiden esittämistä koskevan pyynnön; esittämisen laajuus ja kustannukset sekä kaikkien osapuolten oikeutetut edut, myös kyseessä olevien kolmansien osapuolten osalta, mukaan lukien tietojen, joilla todennäköisesti ei ole merkitystä oikeudenkäynnin osapuolille, erittelemättömän hankinnan estäminen; se, sisältyykö esitettäväksi vaadittuihin todisteisiin luottamuksellisia tietoja, erityisesti kolmansia osapuolia koskevia luottamuksellisia tietoja, ja käytössä olevat järjestelyt tällaisten luottamuksellisten tietojen suojelemiseksi;

jäsenvaltioiden on varmistettava, että kansallisilla tuomioistuimilla on valta määrätä esitettäväksi luottamuksellisia tietoja sisältävät todisteet, jos ne katsovat sen merkitykselliseksi vahingonkorvauskanteen kannalta; jäsenvaltioiden on varmistettava, että kansallisten tuomioistuinten määrätessä tällaisia tietoja esitettäväksi niillä on käytössään tehokkaat toimenpiteet tietojen suojaamiseksi.

4. Yritykset, jotka ovat osallistuneet toimialakohtaisiin aloitteisiin tai sidosryhmien yhteisaloitteisiin taikka tukeutuneet riippumattoman kolmannen osapuolen suorittamaan todentamiseen tai sopimuslausekkeisiin huolellisuusvelvoitteiden täytäntöönpanon tukemiseksi, voidaan kuitenkin saattaa vastuuseen tämän artiklan mukaisesti.

5. Tämän säännöksen mukainen yrityksen siviilioikeudellinen korvausvastuu ei rajoita sen tytäryritysten tai yrityksen toimintaketjuun kuuluvien suorien tai välillisten liikekumppaneiden siviilioikeudellista korvausvastuuta.

Jos yritys on aiheuttanut vahingon yhdessä tytäryrityksensä taikka suoran tai välillisen liikekumppaninsa kanssa, ne ovat yhteisvastuussa, sanotun kuitenkin rajoittamatta yhteisvastuun edellytyksiä ja takautumisoikeuksia koskevan kansallisen lainsäädännön säännösten soveltamista.

6. Tämän direktiivin mukaiset siviilioikeudellista korvausvastuuta koskevat säännöt eivät rajoita unionin tai kansallisten oikeusjärjestelmien mukaista yritysten korvausvastuuta eivätkä sellaisten siviilioikeudellista korvausvastuuta koskevien unionin tai kansallisten sääntöjen soveltamista, jotka liittyvät haitallisiin ihmisoikeusvaikutuksiin tai haitallisiin ympäristövaikutuksiin ja joissa säädetään korvausvastuusta tämän direktiivin soveltamisalaan kuulumattomissa tilanteissa tai ankarammasta korvausvastuusta kuin tässä direktiivissä.

▼ **B**

7. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että niiden kansallisia säännöksiä, joilla tämä artikla saatetaan osaksi kansallista lainsäädäntöä, on sovellettava ensisijaisena tapauksissa, joissa tähän liittyviin vaatimuksiin sovellettava laki ei ole minkään jäsenvaltion kansallinen laki.

*30 artikla***Rikkomisesta ilmoittaminen ja ilmoittavien henkilöiden suojelu**

Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että direktiiviä (EU) 2019/1937 sovelletaan niiden kansallisten säännösten rikkomisesta ilmoittamiseen, joilla tämä direktiivi saatetaan osaksi kansallista lainsäädäntöä, ja tällaisista rikoksista ilmoittavien henkilöiden suojeluun.

*31 artikla***Julkinen tuki, julkiset hankinnat ja julkiset käyttöoikeussopimukset**

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että tämän direktiivin saattamiseksi osaksi kansallista lainsäädäntöä hyväksytyistä kansallisista säännöksistä johtuvien velvoitteiden noudattamista tai niiden vapaaehtoista täytäntöönpanoa voidaan pitää ympäristö- tai sosiaalisena näkökohtana, jonka hankintaviranomaiset voivat direktiivien 2014/23/EU, 2014/24/EU ja 2014/25/EU mukaisesti ottaa huomioon osana julkisten hankinta- ja käyttöoikeussopimusten tekoperusteita, ja ympäristö- tai sosiaalisena edellytyksenä, jonka hankintaviranomaiset voivat kyseisten direktiivien mukaisesti vahvistaa julkisten hankinta- ja käyttöoikeussopimusten täytäntöönpanon yhteydessä.

*32 artikla***Direktiivin (EU) 2019/1937 muuttaminen**

Lisätään direktiivin (EU) 2019/1937 liitteessä olevan I osan E kohdan 2 kohtaan alakohta seuraavasti:

”vii) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2024/1760, annettu 13 päivänä toukokuuta 2024, yritysten kestäväää toimintaa koskevasta huolellisuusvelvoitteesta ja direktiivin (EU) 2019/1937 ja asetuksen (EU) 2023/2859 muuttamisesta (EUVL L, 2024/1760, 5.7.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1760/oj>).”.

*33 artikla***Asetuksen (EU) 2023/2859 muuttaminen**

Lisätään asetuksen (EU) 2023/2859 liitteessä olevaan B osaan kohta seuraavasti:

”17. Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2024/1760, annettu 13 päivänä toukokuuta 2024, yritysten kestäväää toimintaa koskevasta huolellisuusvelvoitteesta ja direktiivin (EU) 2019/1937 ja asetuksen (EU) 2023/2859 muuttamisesta (EUVL L, 2024/1760, 5.7.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1760/oj>).”.

34 artikla

Siirretyn säädösvallan käyttäminen

1. Komissiolle siirrettyä valtaa antaa delegoituja säädöksiä koskevat tässä artiklassa säädetyt edellytykset.
2. Siirretään komissiolle 25 päivänä heinäkuuta 2024 määräämättömäksi ajaksi 3 artiklan 2 kohdassa ja 16 artiklassa tarkoitettu valta antaa delegoituja säädöksiä.
3. Euroopan parlamentti tai neuvosto voi milloin tahansa peruuttaa 3 artiklan 2 kohdassa ja 16 artiklassa tarkoitettua säädösvallan siirtoa. Peruuttamispäätöksellä lopetetaan tuossa päätöksessä mainittu säädösvallan siirto. Peruuttaminen tulee voimaan sitä päivää seuraavana päivänä, jona sitä koskeva päätös julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*, tai jonakin myöhemmänä, kyseisessä päätöksessä mainittuna päivänä. Peruuttamispäätös ei vaikuta jo voimassa olevien delegoitujen säädösten pätevyys.
4. Ennen kuin komissio hyväksyy delegoidun säädöksen, se kuulee kunkin jäsenvaltion nimeämiä asiantuntijoita paremmasta lainsäädännöstä 13 päivänä huhtikuuta 2016 tehdyssä toimielinten välisessä sopimuksessa vahvistettujen periaatteiden mukaisesti.
5. Heti kun komissio on antanut delegoidun säädöksen, komissio antaa sen tiedoksi yhtäaikaisesti Euroopan parlamentille ja neuvostolle.
6. Edellä olevan 3 artiklan 2 kohdan tai 16 artiklan nojalla annettu delegoitu säädös tulee voimaan ainoastaan, jos Euroopan parlamentti tai neuvosto ei ole kahden kuukauden kuluessa siitä, kun asianomainen säädös on annettu tiedoksi Euroopan parlamentille ja neuvostolle, ilmaissut vastustavansa sitä tai jos sekä Euroopan parlamentti että neuvosto ovat ennen mainitun määräajan päättymistä ilmoittaneet komissiolle, että ne eivät vastusta säädöstä. Euroopan parlamentin tai neuvoston aloitteesta tätä määräaikaa jatketaan kahdella kuukaudella.

35 artikla

Komiteamenettely

1. Komissiota avustaa komitea. Tämä komitea on Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) N:o 182/2011⁽¹⁸⁾ tarkoitettu komitea.
2. Kun viitataan tähän kohtaan, sovelletaan asetuksen (EU) N:o 182/2011 4 artiklaa.

36 artikla

Uudelleentarkastelu ja kertomukset

1. Komissio antaa Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomuksen tarpeesta vahvistaa säännellyille rahoitusalan yrityksille räätälöidyt kestävää toimintaa koskevat lisähuolellisuusvelvoitteet, jotka koskevat rahoituspalvelujen tarjoamista ja sijoitustoimintaa, sekä tällaisten huolellisuusvelvoitteiden vaihtoehtoja ja niiden vaikutuksista direktiivin tavoitteiden mukaisesti.

⁽¹⁸⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 182/2011, annettu 16 päivänä helmikuuta 2011, yleisistä säännöistä ja periaatteista, joiden mukaisesti jäsenvaltiot valvovat komission täytäntöönpanovallan käyttöä (EUVL L 55, 28.2.2011, s. 13).

▼B

Kertomuksessa on otettava huomioon muut säänneltyihin rahoitusalan yrityksiin sovellettavat unionin säädökset. Se on julkaistava mahdollisimman pian 25 päivänä heinäkuuta 2024 jälkeen, kuitenkin viimeistään 26 päivänä heinäkuuta 2026. Kertomukseen liitetään tarvittaessa lain-säädäntöehdotus.

2. Komissio antaa viimeistään 26 päivänä heinäkuuta 2030 ja sen jälkeen joka kolmas vuosi Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomuksen tämän direktiivin täytäntöönpanosta ja sen vaikuttavuudesta tavoitteidensa saavuttamisessa, erityisesti haitallisiin vaikutuksiin puuttumisessa. Kertomukseen liitetään tarvittaessa säädösehdotus. Ensimmäisessä kertomuksessa arvioidaan muun muassa seuraavia seikkoja:

- a) tämän direktiivin vaikutukset pk-yrityksiin sekä komission ja jäsenvaltioiden pk-yrityksille tarjoamien eri tukitoimenpiteiden ja -välineiden vaikuttavuus;
- b) tämän direktiivin soveltamisala sen piiriin kuuluvien yritysten osalta, se, varmistetaanko sillä tämän direktiivin vaikuttavuus sen tavoitteiden kannalta, tasapuoliset toimintaedellytykset soveltamisalaan kuuluvien yhteisöjen välillä ja se, että yritykset eivät voi kiertää tämän direktiivin soveltamista, mukaan lukien
 - se, onko 3 artiklan 1 kohdan a alakohtaa tarkistettava siten, että tämä direktiivi kattaa yhteisöt, jotka on perustettu muussa kuin direktiivin 2013/34/EU liitteessä I tai liitteessä II luetellussa oikeudellisessa muodossa;
 - se, onko tämän direktiivin soveltamisalaan sisällytettävä liiketoimintamalleja tai taloudellisen yhteistyön muotoja muiden kuin 2 artiklan soveltamisalaan kuuluvien kolmansien yritysten kanssa;
 - onko 2 artiklassa säädettyä työntekijöiden lukumäärää ja nettoliikevaihtoa koskevia raja-arvoja tarkistettava ja onko suuririskisillä aloilla otettava käyttöön alakohtainen lähestymistapa;
 - se, onko 2 artiklan 2 kohdassa säädettyä, nettoliikevaihtoa unionissa koskevaa kriteeriä tarkistettava;
- c) se, onko toimintaketjun määritelmää muutettava;
- d) se, onko tämän direktiivin liitettä muutettava, myös kansainvälisen kehityksen valossa, ja olisiko sitä laajennettava kattamaan myös muita haitallisia vaikutuksia, erityisesti hyvään hallintotapaan kohdistuvia haitallisia vaikutuksia;
- e) se, onko tässä direktiivissä säädettyjä ilmastonmuutoksen torjuntaa koskevia sääntöjä, jotka koskevat erityisesti ilmastonmuutoksen hillintää koskevien siirtymäsuunnitelmien suunnittelua, niiden hyväksymistä ja kyseisten suunnitelmien täytäntöönpanoa yrityksissä, sekä kyseisiin sääntöihin liittyviä valvontaviranomaisten valtuuksia tarkistettava;

▼B

- f) kansallisella tasolla käyttöön otettujen täytäntöönpanomekanismien, seuraamusten ja siviilioikeudellista korvausvastuuta koskevien sääntöjen vaikuttavuus;
- g) se, onko tarpeen muuttaa tässä direktiivissä säädettyä yhdenmukaistamisen tasoa, jotta voidaan varmistaa yritysten tasapuoliset toimintaedellytykset sisämarkkinoilla, mukaan lukien niiden kansallisten säännösten lähentäminen ja erot, joilla tämä direktiivi saatetaan osaksi kansallista lainsäädäntöä.

*37 artikla***Saattaminen osaksi kansallista lainsäädäntöä****▼M1**

1. Jäsenvaltioiden on annettava ja julkaistava tämän direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset viimeistään 26 päivänä heinäkuuta 2027. Niiden on viipymättä toimitettava nämä säännökset kirjallisina komissiolle.

Niiden on sovellettava näitä säännöksiä:

- a) 26 päivästä heinäkuuta 2028 niiden 2 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdassa tarkoitettujen yritysten osalta, jotka on perustettu jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti ja joilla oli keskimäärin yli 3 000 työntekijää ja joiden maailmanlaajuinen nettoliikevaihto oli yli 900 000 000 euroa viimeisenä 26 päivää heinäkuuta 2028 edeltävänä tilivuotena, jolta on hyväksytty tai olisi pitänyt hyväksyä vuositilinpäätös, lukuun ottamatta 16 artiklan noudattamiseksi tarvittavia toimenpiteitä, joita jäsenvaltioiden on sovellettava näihin yrityksiin 1 päivänä tammikuuta 2029 tai sen jälkeen alkavien tilivuosien osalta;
- b) 26 päivästä heinäkuuta 2028 niiden 2 artiklan 2 kohdan a ja b alakohdassa tarkoitettujen yritysten osalta, jotka on perustettu kolmannen maan lainsäädännön mukaisesti ja joiden nettoliikevaihto unionissa oli yli 900 000 000 euroa tilivuotena, joka edeltää viimeistä 26 päivää heinäkuuta 2028 edeltävää tilivuotta, lukuun ottamatta 16 artiklan noudattamiseksi tarvittavia toimenpiteitä, joita jäsenvaltioiden on sovellettava näihin yrityksiin 1 päivänä tammikuuta 2029 tai sen jälkeen alkavien tilivuosien osalta;
- c) 26 päivästä heinäkuuta 2029 kaikkien muiden 2 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdassa ja 2 artiklan 2 kohdan a ja b alakohdassa tarkoitettujen yritysten sekä 2 artiklan 1 kohdan c alakohdassa ja 2 artiklan 2 kohdan c alakohdassa tarkoitettujen yritysten osalta, lukuun ottamatta 16 artiklan noudattamiseksi tarvittavia toimenpiteitä, joita jäsenvaltioiden on sovellettava näihin yrityksiin 1 päivänä tammikuuta 2030 tai sen jälkeen alkavien tilivuosien osalta.

▼B

Näissä jäsenvaltioiden antamissa säännöksissä on viitattava tähän direktiiviin tai niihin on liitettävä tällainen viittaus, kun ne virallisesti julkaistaan. Jäsenvaltioiden on säädettävä siitä, miten viittaukset tehdään.

2. Jäsenvaltioiden on toimitettava tässä direktiivissä tarkoitetuista kysymyksistä antamansa keskeiset kansalliset säännökset kirjallisina komissiolle.

*38 artikla***Voimaantulo**

Tämä direktiivi tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

*39 artikla***Osoitus**

Tämä direktiivi on osoitettu kaikille jäsenvaltioille.

LIITE

Osa I

1. KANSAINVÄLISIIN IHMISOIKEUSVÄLINEISIIN SISÄLTYYVÄT OIKEUDET JA KIELLOT

1. Oikeus elämään, tulkittuna kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskevan kansainvälisen yleissopimuksen 6 artiklan 1 kohdan mukaisesti. Tämän oikeuden loukkaamiseen kuuluu muun muassa se, että yksityiset tai julkiset vartijat, jotka suojelevat yrityksen resursseja, tiloja tai henkilöstöä, aiheuttavat henkilön kuoleman yrityksen ohjeiden tai valvonnan puutteen vuoksi;
2. Kidutuksen ja julman, epäinhimillisen tai halventavan kohtelun kielto, tulkittuna kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskevan kansainvälisen yleissopimuksen 7 artiklan mukaisesti. Tähän kuuluu muun muassa se, että yksityiset tai julkiset vartijat, jotka suojelevat yrityksen resursseja, tiloja tai henkilöstöä, kohdistavat henkilöön kidutusta tai julmaa, epäinhimillistä tai halventavaa kohtelua yrityksen ohjeiden tai valvonnan puutteen vuoksi;
3. Oikeus vapauteen ja henkilökohtaiseen turvallisuuteen, tulkittuna kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskevan kansainvälisen yleissopimuksen 9 artiklan 1 kohdan mukaisesti;
4. Kielto puuttua mielivaltaisesti tai laittomasti kenenkään yksityiselämään, perheeseen, kotiin tai kirjeenvaihtoon ja suorittaa hänen kunniaansa ja mainettaan loukkaavia hyökkäyksiä, tulkittuna kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskevan kansainvälisen yleissopimuksen 17 artiklan mukaisesti;
5. Kielto puuttua ajatuksen, omantunnon ja uskonnon vapauteen, tulkittuna kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskevan kansainvälisen yleissopimuksen 18 artiklan mukaisesti;
6. Oikeus nauttia oikeudenmukaisista ja suotuisista työoloista, mukaan lukien kohtuullinen palkka ja työntekijöiden tapauksessa kohtuulliseen toimeentuloon riittävä palkka ja itsenäisten ammatinharjoittajien ja pienviljelijöiden tapauksessa kohtuulliseen toimeentuloon riittävät tulot, jotka he saavat työstään ja tuotannostaan, kohtuullinen toimeentulo, turvalliset ja terveelliset työolot ja kohtuullinen työajan rajoittaminen, tulkittuna taloudellisia, sosiaalisia ja sivistyksellisiä oikeuksia koskevan kansainvälisen yleissopimuksen 7 ja 11 artiklan mukaisesti;
7. Kielto rajoittaa työntekijöiden mahdollisuuksia asianmukaiseen majoitukseen, jos yritys tarjoaa työntekijöilleen majoituksen, ja mahdollisuuksia riittävään ravintoon, vaatetukseen, veden saantiin ja sanitaatioon työpaikalla, tulkittuna taloudellisia, sosiaalisia ja sivistyksellisiä oikeuksia koskevan kansainvälisen yleissopimuksen 11 artiklan mukaisesti;
8. Lapsen oikeus parhaaseen mahdolliseen terveydentilaan, tulkittuna lapsen oikeuksista tehdyn yleissopimuksen 24 artiklan mukaisesti; oikeus opetukseen, tulkittuna lapsen oikeuksista tehdyn yleissopimuksen 28 artiklan mukaisesti; oikeus riittävään elintasoon, tulkittuna lapsen oikeuksista tehdyn yleissopimuksen 27 artiklan mukaisesti; lapsen oikeus tulla suojelluksi taloudelliselta hyväksikäytöltä sekä sellaiselta työnteolta, joka todennäköisesti vaarantaa tai haittaa hänen koulutustaan tai on vahingollista hänen terveydelleen tai ruumiilliselle, henkiselle, moraalille tai sosiaaliselle kehitykselleen, tulkittuna lapsen oikeuksista tehdyn yleissopimuksen 32 artiklan mukaisesti; lapsen oikeus suojeluun kaikilta seksuaalisen riiston ja seksuaalisen hyväksikäytön muodoilta ja suojeluun ryöstämiseltä, myynniltä tai laittomalta siirroilta eri paikkaan kotimaassaan tai sen ulkopuolella hyväksikäyttöä varten, tulkittuna lapsen oikeuksista tehdyn yleissopimuksen 34 ja 35 artiklan mukaisesti;

▼B

9. Kielto ottaa töihin oppivelvollisuusikäinen ja joka tapauksessa alle 15-vuotias lapsi, paitsi jos työskentelypaikan lainsäädäntö tämän sallii vuonna 1973 tehdyn työhön pääsemiseksi vaadittavaa vähimmäisikää koskevan Kansainvälisen työjärjestön yleissopimuksen nro 138 2 artiklan 4 kohdan mukaisesti, tulkittuna mainitun yleissopimuksen 4–8 artiklan mukaisesti;
10. Lapsityön (alle 18-vuotiaita) pahimpia muotoja koskeva kielto, tulkittuna vuonna 1999 tehdyn lapsityön pahimpien muotojen kieltämistä koskevan Kansainvälisen työjärjestön yleissopimuksen nro 182 3 artiklan mukaisesti. Tähän sisältyvät:
 - a) kaikki orjuuden muodot ja orjuuteen verrattavat käytännöt, kuten lasten myynti ja lapsikauppa, velkaorjuus ja maaorjuus sekä pakkotyö mukaan lukien lasten pakkovärväys käytettäväksi aseellisessa selkkauksessa;
 - b) lapsen käyttö, välitys tai tarjoaminen prostituutioon, pornografian tuotantoon tai pornografisiin esityksiin;
 - c) lapsen käyttö, välitys tai tarjoaminen laittomiin toimiin, erityisesti huumausaineiden tuotantoon ja kauppaan; ja
 - d) työ, joka luonteensa tai olosuhteidensa vuoksi saattaa olla haitallista lasten terveydelle, turvallisuudelle tai moraalille;
11. Kielto teettää pakkotyötä tai muuta pakollista työtä, jolla tarkoitetaan kaikkea työtä tai palvelusta, joka jonkin rangaistuksen uhalla vaaditaan joltakin henkilöltä ja johon kyseinen henkilö ei ole vapaaehtoisesti tarjoutunut ja joka on seurausta esimerkiksi velkaorjuudesta tai ihmiskaupasta, tulkittuna vuonna 1930 tehdyn pakollista työtä koskevan Kansainvälisen työjärjestön yleissopimuksen nro 29 2 artiklan 1 kohdan mukaisesti. Pakkotyöksi tai muuksi pakolliseksi työksi ei katsota työtä tai palveluja, jotka ovat vuonna 1930 tehdyn pakollista työtä koskevan Kansainvälisen työjärjestön yleissopimuksen nro 29 2 artiklan 2 kohdan tai kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskevan kansainvälisen yleissopimuksen 8 artiklan 3 kohdan b ja c alakohdan mukaisia;
12. Kaikkien orjuuden ja orjakaupan muotojen kielto, mukaan lukien orjuuteen verrattavissa olevien käytäntöjen, maaorjuuden ja muiden työpaikalla tapahtuvan valta-aseman väärinkäytön tai sorron muotojen, kuten äärimmäinen taloudellinen tai seksuaalinen hyväksikäyttö ja nöyryyttäminen, taikka ihmiskaupan kielto, tulkittuna kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskevan kansainvälisen yleissopimuksen 8 artiklan mukaisesti;
13. Oikeus kokoontumis- ja yhdistymisvapauteen, järjestäytymisoikeus ja kollektiivinen neuvotteluoikeus, tulkittuna kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskevan kansainvälisen yleissopimuksen 21 ja 22 artiklan, taloudellisia, sosiaalisia ja sivistyksellisiä oikeuksia koskevan kansainvälisen yleissopimuksen 8 artiklan, vuonna 1948 tehdyn ammatillista järjestäytymisvapautta ja ammatillista järjestäytymisoikeutta koskevan Kansainvälisen työjärjestön yleissopimuksen nro 87 ja vuonna 1949 tehdyn järjestäytymisoikeuden ja kollektiivisen neuvotteluoikeuden periaatteiden soveltamista koskevan Kansainvälisen työjärjestön yleissopimuksen nro 98 mukaisesti. Näihin oikeuksiin sisältyvät seuraavat:
 - a) työntekijöiden vapaus perustaa ammattiliittoja tai liittyä niihin;

▼ B

- b) kielto käyttää ammattiliiton perustamista, siihen liittymistä tai sen jäsenyyttä perusteettoman syrjinnän tai vastatoimien perusteena;
 - c) ammattiliittojen vapaus toimia sovellettavien peruskirjansa ja sääntöjensä mukaisesti viranomaisten puuttumatta asiaan; ja
 - d) lakko-oikeus ja kollektiivinen neuvottelu-oikeus;
14. Eriarvoisen kohtelun kielto työssä, jollei se perustu työn luonteesta johtuviin vaatimuksiin, tulkittuna vuonna 1951 tehdyn samanarvoisesta työstä miehille ja naisille maksettavaa samaa palkkaa koskevan Kansainvälisen työjärjestön yleissopimuksen nro 100 2 ja 3 artiklan, vuonna 1958 tehdyn työmarkkinoilla ja ammatin harjoittamisen yhteydessä tapahtuva syrjintää koskevan Kansainvälisen työjärjestön yleissopimuksen nro 111 1 ja 2 artiklan sekä taloudellisia, sosiaalisia ja sivistyksellisiä oikeuksia koskevan kansainvälisen yleissopimuksen 7 artiklan mukaisesti. Tähän sisältyvät erityisesti:
- a) erisuuruisen korvauksen maksaminen samanarvoisesta työstä; ja
 - b) kansalliseen tai yhteiskunnalliseen alkuperään taikka rotuun, ihonväriin, sukupuoleen, uskontoon tai poliittisiin mielipiteisiin perustuva syrjintä;
15. Kielto aiheuttaa mitattavissa olevaa ympäristön pilaantumista, kuten haitallista maaperän muutosta, veden tai ilman pilaantumista, haitallisia päästöjä, liiallista vedenkulutusta, maaperän huonontumista, tai muita sellaisia vaikutuksia luonnonvaroihin, kuten metsäkatoa, jotka
- a) merkittävästi vahingoittavat elintarvikkeiden säilymisen ja tuotannon luonnollista perustaa;
 - b) estävät ihmistä saamasta turvallista ja puhdasta juomavettä;
 - c) vaikeuttavat sanitaation saavutettavuutta tai tuhoavat sen;
 - d) vahingoittavat henkilön terveyttä, turvallisuutta, maan tavanomaista käyttöä tai laillisesti hankittua omaisuutta;
 - e) aiheuttavat merkittävää haittaa ekosysteemipalveluille, joiden kautta ekosysteemi edistää suoraan tai välillisesti ihmisten hyvinvointia;
- tulkittuna kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskevan kansainvälisen yleissopimuksen 6 artiklan 1 kohdan ja taloudellisia, sosiaalisia ja sivistyksellisiä oikeuksia koskevan kansainvälisen yleissopimuksen 11 ja 12 artiklan mukaisesti;
16. Yksilöiden, ryhmien ja yhteisöjen oikeus maa-alueisiin ja luonnonvaroihin sekä siihen, että niiltä ei riistetä ehtoja, mikä merkitsee kieltoa hädätä tai ottaa laittomasti maata, metsiä ja vesiä, kun hankitaan, kehitetään tai käytetään muulla tavoin maata, metsiä ja vesiä, mukaan lukien metsäkato, joiden käyttö takaa henkilön toimeentulon, tulkittuna kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskevan kansainvälisen yleissopimuksen 1 ja 27 artiklan sekä taloudellisia, sosiaalisia ja sivistyksellisiä oikeuksia koskevan kansainvälisen yleissopimuksen 1, 2 ja 11 artiklan mukaisesti.

▼B

2. IHMISOIKEUKSIA JA PERUSVAPAUKSIA KOSKEVAT VÄLINEET

- Kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskeva kansainvälinen yleissopimus
- Taloudellisia, sosiaalisia ja sivistyksellisiä oikeuksia koskeva kansainvälinen yleissopimus
- Yleissopimus lapsen oikeuksista
- Kansainvälisen työjärjestön keskeiset yleissopimukset:
- Yleissopimus ammatillisesta järjestäytymisvapaudesta ja ammatillisen järjestäytymisoikeuden suojelusta, 1948 (nro 87)
- Yleissopimus järjestäytymisoikeuden ja kollektiivisen neuvotteluoikeuden periaatteiden soveltamisesta, 1949 (nro 98)
- Pakollista työtä koskeva yleissopimus, 1930 (nro 29), ja sen pöytäkirja vuodelta 2014
- Yleissopimus pakkotyön poistamisesta, 1957 (nro 105)
- Yleissopimus työhön pääsemiseksi vaadittavasta vähimmäisiästä, 1973 (nro 138)
- Yleissopimus lapsityön pahimpien muotojen kieltämisestä, 1999 (nro 182)
- Yleissopimus samanarvoisesta työstä maksettavasta samasta palkasta, 1951 (nro 100)
- Yleissopimus työmarkkinoilla ja ammatin harjoittamisen yhteydessä tapahtuvasta syrjinnästä, 1958 (nro 111).

II osa

YMPÄRISTÖALAN VÄLINEISIIN SISÄLTÄVÄT KIELLOT JA VELVOITTEET

1. Velvoite välttää tai minimoida haitalliset vaikutukset biologiseen monimuotoisuuteen, tulkittuna biologista monimuotoisuutta koskevan vuoden 1992 yleissopimuksen 10 artiklan b alakohdan ja asianomaisella lainkäyttöalueella sovellettavan lainsäädännön mukaisesti, mukaan lukien elävien muunnettujen organismien kehittämistä, käsittelyä, kuljetusta, käyttöä, siirtämistä ja levittämistä koskevat Cartagena pöytäkirjan velvoitteet ja 12 päivänä lokakuuta 2014 voimaan tulleen, biologista monimuotoisuutta koskevaan yleissopimukseen liittyvän geenivarojen saatavuudesta sekä niiden käytöstä saatavien hyötyjen oikeudenmukaisesta ja tasapuolisesta jaosta tehdyn Nagoyan pöytäkirjan velvoitteet;
2. Kielto, joka koskee 3 päivänä maaliskuuta 1973 tehdyn luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston uhanalaisten lajien kansainvälistä kauppaa koskevan yleissopimuksen (CITES) liitteissä I–III lueteltuihin lajeihin kuuluvien yksilöiden tuontia vientiä, jälleenvientiä tai merestä tuontia ilman lupaa, tulkittuna mainitun yleissopimuksen III, IV ja V artiklan mukaisesti;
3. Kielto valmistaa, tuoda ja viedä 10 päivänä lokakuuta 2013 tehdyn elohopeaa koskevan Minamatan yleissopimuksen (Minamatan yleissopimus) liitteessä A olevassa I osassa lueteltuja lisättyä elohopeaa sisältäviä tuotteita, tulkittuna mainitun yleissopimuksen 4 artiklan 1 kohdan mukaisesti;
4. Kielto käyttää elohopeaa tai elohopeayhdisteitä Minamatan yleissopimuksen liitteessä B olevassa I osassa luetelluissa valmistusprosesseissa yleissopimuksessa yksittäisille prosesseille määritetyn käytöstä luopumisen määräajan jälkeen, tulkittuna yleissopimuksen 5 artiklan 2 kohdan mukaisesti;

▼B

5. Elohopeajätteen laittoman käsittelyn kieltö, tulkittuna Minamatan yleissopimuksen 11 artiklan 3 kohdan ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2017/852 ⁽¹⁾ 13 artiklan mukaisesti;
6. Kielto tuottaa ja käyttää 22 päivänä toukokuuta 2001 tehdyn pysyviä orgaanisia yhdisteitä koskevan Tukholman yleissopimuksen (Tukholman sopimus) A liitteessä lueteltuja kemikaaleja, tulkittuna yleissopimuksen 3 artiklan 1 kohdan a alakohdan i luetelmakohdan ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2019/1021 ⁽²⁾ mukaisesti;
7. Jätteiden laitonta käsittelyä, keräämistä, varastointia ja hävittämistä koskeva kieltö, tulkittuna Tukholman sopimuksen 6 artiklan 1 kohdan d alakohdan i ja ii alakohdan ja asetuksen (EU) 2019/1021 7 artiklan mukaisesti;
8. Kansainvälisen kaupan kohteina olevia tiettyjä vaarallisia kemikaaleja ja torjunta-aineita koskevan ilmoitetun ennakkosuostumuksen menettelystä 10 päivänä syyskuuta 1998 tehdyn Rotterdamin yleissopimuksen (UNEP/FAO) liitteessä III lueteltujen kemikaalien tuonti- ja vientikieltö, tulkittuna yleissopimuksen 10 artiklan 1 kohdan, 11 artiklan 1 kohdan b alakohdan ja 11 artiklan 2 kohdan mukaisesti sekä kuten yleissopimuksen tuoja- tai viejäosapuoli on ilmoittanut ennakkosuostumuksen menettelyn mukaisesti;
9. Otsonikerroksen suojelua koskevaan Wienin yleissopimukseen liitetyn, otsonikerrosta heikentäviä aineita koskevan Montrealin pöytäkirjan liitteissä A, B, C tai E mainittujen valvottavien aineiden laitonta tuotantoa, kulutusta, tuontia ja vientiä koskeva kieltö, tulkittuna Montrealin pöytäkirjan 4 B artiklan ja asianomaisella lainkäyttöalueella sovellettavan lainsäädännön lisensointisäädösten mukaisesti;
10. Kielto viedä vaarallisia jätteitä tai muita jätteitä, tulkittuna 22 päivänä maaliskuuta 1989 tehdyn vaarallisten jätteiden maanrajan ylittävien siirtojen ja käsittelyn valvontaa koskevan Baselin yleissopimuksen (Baselin yleissopimus) 1 artiklan 1 ja 2 kohdan sekä jätteiden siirrosta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1013/2006 ⁽³⁾ mukaisesti:
 - a) sellaiseen yleissopimuksen sopimuspuolena olevaan valtioon, joka on kieltänyt tällaisten vaarallisten jätteiden tai muiden jätteiden maahantuontin, tulkittuna Baselin yleissopimuksen 4 artiklan 1 kohdan b alakohdan mukaisesti;
 - b) tuontimaahan, ellei tuontimaa anna kirjallista suostumusta määrätyn jätteen maahantuontiin, milloin tuontimaa ei ole kieltänyt tällaisten vaarallisten jätteiden maahantuontia, tulkittuna Baselin yleissopimuksen 4 artiklan 1 kohdan c alakohdan mukaisesti;
 - c) muuhun kuin Baselin yleissopimuksen sopimuspuolena olevaan valtioon, tulkittuna Baselin yleissopimuksen 4 artiklan 5 kohdan mukaisesti;

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2017/852, annettu 17 päivänä toukokuuta 2017, elohopeasta ja asetuksen (EY) N:o 1102/2008 kumoamisesta (EUVL L 137, 24.5.2017, s. 1).

⁽²⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2019/1021, annettu 20 päivänä kesäkuuta 2019, pysyvistä orgaanisista yhdisteistä (EUVL L 169, 25.6.2019, s. 45).

⁽³⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1013/2006, annettu 14 päivänä kesäkuuta 2006, jätteiden siirrosta (EUVL L 190, 12.7.2006, s. 1).

▼B

- d) tuontimaahan, ellei tällaisia vaarallisia jätteitä tai muita jätteitä huolleta ympäristöä suojelevasti tuontimaassa tai muualla, tulkittuna Baselin yleissopimuksen 4 artiklan 8 kohdan ensimmäisen virkkeen mukaisesti;
11. Kielto viedä vaarallisia jätteitä Baselin yleissopimuksen liitteessä VII luetelluista maista maihin, joita ei ole lueteltu liitteessä VII Baselin yleissopimuksen liitteessä IV lueteltuja toimintoja varten, tulkittuna Baselin yleissopimuksen 4 A artiklan ja asetuksen (EY) N:o 1013/2006 34 ja 36 artiklan mukaisesti;
12. Kielto tuoda vaarallisia jätteitä ja muita jätteitä muusta kuin Baselin yleissopimuksen sopimuspuolena olevasta valtiosta, joka ei ole ratifioinut yleissopimusta, tulkittuna Baselin yleissopimuksen 4 artiklan 5 kohdan mukaisesti;
13. Velvoite välttää tai minimoida haitalliset vaikutukset maailman kulttuuri- ja luonnonperinnön suojelemisesta 16 päivänä marraskuuta 1972 tehdyn yleissopimuksen (maailmanperintösopimus) 2 artiklassa määriteltyihin, luonnonperinnöksi rajattuihin kohteisiin, tulkittuna maailmanperintösopimuksen 5 artiklan d alakohdan ja asianomaisella lainkäyttöalueella sovellettavan lainsäädännön mukaisesti;
14. Velvoite välttää tai minimoida haitalliset vaikutukset 2 päivänä helmikuuta 1971 tehdyn vesilintujen elinympäristönä kansainvälisesti merkittäviä vesipe räisiä maita koskevan yleissopimuksen (Ramsarin yleissopimus) 1 artiklassa määriteltyihin kosteikkoihin, tulkittuna Ramsarin yleissopimuksen 4 artiklan 1 kohdan ja asianomaisella lainkäyttöalueella sovellettavan lainsäädännön mukaisesti;
15. Velvoite estää aluksista aiheutuva pilaantuminen, tulkittuna aluksista aiheutuvan meren pilaantumisen ehkäisemisestä 2 päivänä marraskuuta 1973 tehdyn kansainvälisen yleissopimuksen, sellaisena kuin se on muutettuna vuoden 1978 pöytäkirjalla (Marpol 73/78 -yleissopimus) mukaisesti. Tähän sisältyy:
- a) kielto tyhjentää mereen:
- i) Marpol 73/78 -yleissopimuksen I liitteessä olevassa 1 säännössä määriteltyjä öljyä tai öljypitoisia seoksia, tulkittuna Marpol 73/78 -yleissopimuksen I liitteessä olevan 9–11 säännön mukaisesti;
 - ii) Marpol 73/78 -yleissopimuksen II liitteessä olevan 1 säännön 6 kohdassa määriteltyjä haitallisia nestemäisiä aineita, tulkittuna Marpol 73/78 -yleissopimuksen II liitteessä olevan 5 ja 6 säännön mukaisesti; ja
 - iii) Marpol 73/78 -yleissopimuksen IV liitteessä olevan 1 säännön 3 kohdassa määriteltyä käymäläjätevettä, tulkittuna Marpol 73/78 -yleissopimuksen IV liitteessä olevan 8 ja 9 säännön mukaisesti;
- b) Marpol 73/78 -yleissopimuksen III liitteessä olevassa 1 säännössä määriteltyjen pakattuina meritse kuljetettavien vahingollisten aineiden aiheuttaman laittoman pilaantumisen kielto, tulkittuna Marpol 73/78 -yleissopimuksen III liitteessä olevan 1–7 säännön mukaisesti; ja
- c) Marpol 73/78 -yleissopimuksen V liitteessä olevassa 1 säännössä määriteltyjen kiinteiden jätteiden aiheuttaman laittoman pilaantumisen kielto, tulkittuna Marpol 73/78 -yleissopimuksen V liitteessä olevan 3–6 säännön mukaisesti;
16. Velvoite ehkäistä, vähentää ja valvoa meriympäristön pilaantumista, joka aiheutuu laskemalla jätettä mereen, tulkittuna 10 päivänä joulukuuta 1982 tehdyn Yhdistyneiden Kansakuntien merioikeusyleissopimuksen (UNCLOS) 210 artiklan ja asianomaisella lainkäyttöalueella sovellettavan lainsäädännön mukaisesti.